

Univerzita Karlova
Filozofická fakulta
Ústav informačních studií a knihovnictví
Informační studia a knihovnictví

Bakalářská práce

Kateřina Šafratová

**Výzkumy dětského čtenářství v letech 2010-2016 v Evropě: přehled a
charakteristika vybraných výzkumů**

**Children's reading surveys 2010-2016 in Europe: An Overview and
Characteristics of Selected Surveys**

2018

Vedoucí práce: PhDr. Hana Landová, PhD.

Poděkování:

Děkuji vedoucí mé práce, PhDr. Haně Landové, Ph.D. za cenné rady, připomínky a vstřícný přístup. Dále bych ráda poděkovala pracovníkům všech mnou oslovených institucí, kteří mi pomohli při vyhledávání evropských výzkumů dětského čtenářství.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval/a samostatně, že jsem řádně citoval/a všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, 26.4. 2018

.....
Kateřina Šafratová

Abstrakt

Bakalářská práce ve svém úvodu stručně shrnuje koncept dětského čtenářství. Dále se věnuje vlivu rodiny na čtenářství dětí. Následně je zpracován přehled vyhledaných evropských výzkumů, které se věnují dětskému čtenářství, a analýza vybraných výzkumů s doporučeními pro český výzkum „*České děti jako čtenáři*“.

Klíčová slova

Děti, čtenářství, výzkum, Evropa, rodina

Abstract

The bachelor thesis, in its introduction, briefly summarizes the concept of children's reading. It also focuses on the influence of the family on children's reading.

Subsequently, an overview of searched European research devoted to child reading and analysis of selected research with recommendations for Czech research „*Czech children as readers*“ is processed.

Keywords

Children, reading, research, Europe, family

Obsah

1. Úvod.....	8
2. Čtení a čtenářství	9
2.1 Počátky čtení a čtenářství u dítěte.....	9
2.2 Faktory ovlivňující dětské čtenářství	10
2.3 Vývoj čtenáře	11
3. Rodina a dětské čtenářství	13
3.1 Vliv čtenářského chování rodičů.....	13
3.2 Motivace ke čtení	14
3.3 Vliv vzdělání rodičů.....	14
3.4 Vliv předčítání.....	14
3.4.1 Průzkum dostupnosti nteraktivních knih v knihkupectvích.....	15
3.5 Vliv zvyklosti dávat dětem knihu jako dárek.....	16
4. Výzkumy dětského čtenářství v Evropě	17
4.1 Metodologie výzkumu	17
4.2 Mezinárodní výzkumy	18
4.3 Výzkumy dětského čtenářství v evropských státech.....	19
4.4 Albánie	19
4.5 Andora.....	19
4.6 Arménie.....	19
4.7 Ázerbajdžán.....	19
4.8 Belgie	19
4.9 Bělorusko	20
4.10 Bosna a Hercegovina	20
4.11 Bulharsko.....	20
4.12 Černá Hora.....	21
4.13 Česká republika	21
4.14 Dánsko	21
4.15 Estonsko	22
4.16 Finsko	22
4.17 Francie	23
4.18 Gruzie	23
4.19 Chorvatsko.....	24
4.20 Irsko	24

4.21	Island	24
4.22	Itálie	25
4.23	Kazachstán	25
4.24	Kypr	25
4.25	Lichtenštejsko	25
4.26	Litva	25
4.27	Lotyšsko	25
4.28	Lucembursko	26
4.29	Maďarsko	26
4.30	Makedonie	26
4.31	Malta	26
4.32	Moldavsko	26
4.33	Monako	26
4.34	Německo	26
4.34.1	Výzkumy Stiftung Lesen	27
4.34.2	Studie KIM, JIM a miniKIM - Medienpädagogischer Forschungsverbund Südwest	28
4.34.3	Výzkumy nalezené v databázích	29
4.35	Nizozemsko	30
4.36	Norsko	31
4.37	Polsko	32
4.38	Portugalsko	33
4.39	Rakousko	33
4.40	Rumunsko	34
4.41	Rusko	34
4.42	Řecko	34
4.43	San Marino	34
4.44	Slovensko	34
4.45	Slovinsko	36
4.46	Spojené království Velké Británie a Severního Irska	36
4.46.1	Výzkumy organizace National Literacy Trust	36
4.46.2	Výzkumy organizace Book Trust	39
4.46.3	Výzkumy organizace Scholastic	40
4.46.4	Výzkumy nalezené v databázích	40
4.47	Srbsko	42
4.48	Španělsko	42

4.49	Švédsko.....	43
4.50	Švýcarsko	43
4.51	Turecko.....	43
4.52	Ukrajina	43
5.	Analýza vybraných výzkumů	44
5.1	Velká Británie - Children's and Young People's Reading in 2015: Findings from the National Literacy Trust's annual survey 2015	44
5.1.1	Metodologie	44
5.1.2	Hlavní výsledky	44
5.1.3	Porovnání s českým výzkumem	45
5.2	Slovensko - Čítanie mládeže v Slovenskej republike	45
5.2.1	Metodologie	46
5.2.2	Hlavní výsledky	46
5.2.3	Porovnání s českým výzkumem	47
5.3	Německo – Vorlese-Studie 2016	47
5.3.1	Metodologie	48
5.3.2	Hlavní výsledky	48
5.3.3	Porovnání s českým výzkumem	48
5.4	Další inspirace	49
5.4.1	Reading in foster families	49
5.4.2	Children and Young People's Reading in Manchester in 2016.....	49
6.	Závěr	50
	Seznam použité literatury	51

1. Úvod

V posledních letech média zmiňují, že dnešní děti stále méně čtou. Dokazují to například články „*Kluci nečtou, počítač neškodí a čtenářský deník nepomáhá, zjistil průzkum*“ (ČTK a wlk, 2012) nebo „*Varování: Vaše děti hloupnou, protože nečtou!*“ (Kuncová, 2013), v zahraničí na nečtenářství dětí upozorňuje například článek „*Research shows reading is in decline*“ (Williams, 2012). Přitom čtení není jen prvkem obohacujícím člověka (jeho slovní zásobu, schopnost vyjadřování, procvičování abstrakce), nebo prvkem predikujícím jeho šance na úspěchy ve vzdělávání. Je to také prvek, který může ovlivnit budoucnost celé generace, národa a světa. Pokud dnešní děti nebudou umět číst a pracovat s texty, pravděpodobně nebudou mít tak dobré výsledky ve škole a nebudou si umět vyhledávat správné informace a následně je vyhodnocovat. To by mohlo mít negativní vliv na rozhodování vzniklé na základě těchto informací. Některé takto vzniklé chyby by mohly mít dalekosáhlejší důsledky než jen ovlivnění života jedince.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí – v první části bude stručně představen koncept dětského čtenářství a popsány vlivy, kterými na dětské čtenářství působí rodina. Ve druhé části práce bude vypracován přehled výzkumů dětského čtenářství z Evropy a vybrané výzkumy podrobněji zanalyzují a porovnáám je s českým výzkumem dětského čtenářství *České děti jako čtenáři*.

Bakalářská práce od úvodu po závěr čítá 83 594 znaků včetně mezer, což je v přepočtu cca 46 normostran.

2. Čtení a čtenářství

Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy definuje čtenářství jako „zálibu ve čtení, odlišující se od čtení tím, že je vždy spojováno se záměrnou dobrovolnou činností“ (Havlová, 2003). I Toman (2004) uvádí jako hlavní podmínku interakce mezi literárním dílem a dítětem jeho záměrnou aktivitu. Trávníček (2017) taktéž definuje čtenářství jako „cílené pěstování čtení“ a navíc dodává, že jde o „socio-kulturní návyk“.

Čtení je v pedagogickém slovníku definováno jako „*druh řečové činnosti spočívající ve vizuální recepci znaků (slov, vět, neязыkových symbolů), jež jsou podnětem pro myšlenkovou činnost*“ (Průcha a kol., 2013).

Souvisejícím termínem je čtenářská gramotnost, kterou lze definovat jako „*komplex znalostí a dovedností jedince které jedinci umožňují zacházet s písemnými texty běžně se vyskytujícími v životní praxi. Jde o dovednosti nejen čtenářské, tj. umět texty přečíst a porozumět jim, ale také dovednosti vyhledávat informace v textu, reprodukovat obsah textu apod.*“ (Homolová, 2013)

Logan a kol. (2013) ve svém výzkumu uvádějí, že, „*Reading ability is an essential foundation of all other academic skills. Consequently, understanding the developmental course and successful acquisition and application of reading skills has important academic and clinical implications. If beginning readers do not develop into mature, fluent, and comprehending readers, there are serious lifelong implications, including a greater incidence of behavior problems*“

Čtenářem je každá osoba, která umí číst; z hlediska aktuálního je to osoba právě čtoucí, z hlediska substanciálního osoba se zájmem o četbu (literárního i neliterárního obsahu). Z hlediska psychologie čtenáře se jedná o jedince, který vnímá psaný text, rozumí mu a psychologicky jej konzumuje, má k němu zájmový vztah. (Vášová, 1980)

2.1 Počátky čtení a čtenářství u dítěte

Není možné určit, kde přesně má vztah ke čtení svůj počátek. Například Chaloupka (1995) uvádí, že vztah ke čtení je výslednicí mnoha činitelů a mohl by vznikat již v prenatální fázi vývoje dítěte. Jako důležité období, kdy se vytváří vztah dítěte ke čtení, označuje předškolní věk. Zde jsou podle něj pro rozvoj důležité dvě skutečnosti – orientační reflex a princip nápodoby. Orientační reflex (neboli reflex „co to je“) dítě

rozvíjí pomocí své přirozené zvědavosti. Princip nápodoby je pojmenováním pro napodobování všeho, co dítě vidí. (Chaloupka, 1995)

Wildová (2004) upozorňuje na setkávání dítěte s tištěnou řečí ve formě obrázků od jeho prvního roku a fakt, že vztah k psané řeči vzniká podstatně dříve, než na dítě začne působit škola. Zmiňuje také didaktická doporučení pro předškolní věk dítěte – *zajištění pozitivně motivačního čtenářsky podnětného prostředí pro všechny děti a zprostředkování vhodně motivačních přirozených situací, při kterých se dítě s psanou řečí setkává* (Wildová, 2004).

2.2 Faktory ovlivňující dětské čtenářství

Na čtenářství dítěte má velký vliv jeho rodina, především pozitivní vzor rodičů. Této problematice se budu dále věnovat v kapitole 3. Toman dále zmiňuje, že dalšími faktory, které ovlivňují vztah ke čtení, jsou kulturní a vzdělávací instituce a jejich podněty, nabídka knižního trhu, zájmové aktivity dětí a jejich vzdělanost, národní příslušnost, geografické prostředí (Toman, 2004), celkové prostředí života dítěte, jak brzy je dítěti předkládána kniha (Chaloupka, 1995) a v neposlední řadě televize, počítač a internet (Poskierová, 2008).

Pro děti je zpočátku čtení komplikované – Homolová (2013) uvádí, že dítěti trvá dlouho, než zvládne techniku plynulého čtení a zároveň chápe smysl psaného textu. Toman (2004) jako překážku popisuje i fakt, že dítě musí vyvinout při čtení značné psychické úsilí – proměnit informace a významy textu v konkrétní a jedinečné představy – na rozdíl od sledování televize, ze které děti přijímají informace bez nutnosti nad podávaným obsahem hlouběji přemýšlet. Dětská čtenářství tak často preferují snadno srozumitelný obsah textů, napínavý děj, dramatické situace a celkovou atmosféru příběhu, přičemž neumí porozumět hlubšímu smyslu čteného textu a mohli by si začít zvykat hledat v četbě jen zábavu nebo vzrušení. Tímto způsobem vnímání textu by se ale čtenář mohl zkazit, nebo by se z něj mohl stát i nečtenář. (Toman, 1999)

Pro překonání těchto problémů je vhodné, aby děti procvičovaly techniku čtení např. čtením nahlas a aby neztratily zájem o příběh. Proto by lidé z okolí dítěte měli dítěti stále předčítat, aby zůstalo motivováno na zvládnutí techniky čtení a mohlo si v budoucnu samo číst (Homolová, 2013).

2.3 Vývoj čtenáře

Stádia dětství a dospívání bývají dle odborné literatury popisována různými způsoby, pro potřeby této práce vycházím z následujícího dělení (srov. např. Toman, 1999; Homolová, 2013; Vášová, 1980; Chaloupka, 1982):

1. Předškoláci (3-6 let)
2. Prepubescenti (6-11 let)
3. Pubescenti (11-15 let)
4. Adolescenti (15 let – dospělost)

Jednotlivé hranice kategorií však nelze úplně jednoznačně vymezit, vzájemně se prolínají a u každého dítěte vývoj probíhá jinak (Toman, 1999).

V **předškolním období** dítě ještě neumí číst, a proto má na něj velký vliv to, zda mu rodiče (nebo někdo jiný z jeho okolí) předčítají knihy. Chaloupka (1982) shrnuje literaturu, která je typická v tomto období – patří sem lepoporela, pohádky, příběhy o malých dětech, přírodě a zvířatech, veršované útvary.

V **období prepubescence** dítě vstupuje do školy, stává se samostatnějším a prochází velkými změnami. Ve škole se dítě učí číst – rozvíjí se mu fantazie, začíná si samo umět vybírat texty ke čtení. V tomto období je důležité, aby se dítě naučilo pravidelně předčítat nahlas a aby mu rodiče zároveň stále nahlas předčítali – *dokud dítě ještě bezpečně neovládá techniku čtení, uniká mu mnohdy smysl čteného textu a dítě ztrácí zájem o samostatné čtení.* (Vášová, 1980) Žánry, které jsou dětmi v tomto období čteny, jsou především: humorné a veselé příběhy, příběhy detektivní a dobrodružné, encyklopedie, pohádky a próza ze života dětí (Homolová, 2013).

Okolo devátého roku dítěte se začíná ukazovat, kdo rád čte a kdo knihy nevyhledává. Na konci prvního stupně základní školy lze rozlišit čtenáře „běžného či průměrného“ od čtenáře „vášnivého“ nebo „příležitostného“, ale setkáme se také s „nečtenářem“. (Homolová, 2013)

V **období pubescence** dítě prochází významnými fyziologickými, ale i psychickými změnami. Má již zvládnutou techniku čtení. Začínají se zde vyhraňovat zájmy dětí podle pohlaví, děti mají zájem o vlastní myšlenkové procesy a samostatnou myšlenkovou práci (Vášová, 1980). V tomto období je čtenářství dítěte v krizi, je vystaveno zkouškám, kterým mnohdy podlehne (Lederbuchová, 2004). Obecně lze říct, že se v četbě dívek i chlapců projevují tužby a zájmy mladých lidí. Zároveň mají chlapci

větší zájem o časopisy a knihy z technických oborů, dívky o knihy z oborů společensko-vědních.

V **období adolescence** se z dětských čtenářů stávají čtenáři dospělí. Dotváří se zde vztah ke knize, čtenářství je stále z velké části utvářeno školou, objevují se zde však i individuální rysy. Objevuje se zde touha po poznání, adolescenti čtou různé žánry literatury – společenskou, dobrodružnou, cestopisnou a detektivní prózu, historické romány, literaturu klasickou a poezii. Výběr četby zde souvisí s ostatními zájmy adolescenta. (Homolová, 2013)

3. Rodina a dětské čtenářství

V předchozí kapitole jsem stručně shrnula základy dětského čtenářství – to ale bylo podrobně popsáno v mnoha předešlých pracích – například v diplomové práci „Problematika dětského čtenářství a aktivity na jeho podporu“ (Rajdlová, 2006), diplomové práci „Metody rozvoje dětského čtenářství v ČR a možnost spolupráce jednotlivých subjektů na jeho podpoře“ (Zemanová, 2010), nebo bakalářské práci „Faktory ovlivňující dětské čtenářství“ (Jakubíčková, 2011). Proto jsem se rozhodla, že hlavně na základě dokumentů a studií, které vyšly v posledních letech, v této kapitole popíši, jaký vliv má na čtenářství dítěte rodinné prostředí.

Dítě je třeba ve čtení a čtenářství podporovat už od útlého věku – je třeba jej vést k dobré technice čtení, správnému vztahu ke čtení a pěstovat v něm správné čtenářské návyky (Vášová, 1980).

V předškolním věku, kdy se u dítěte rozvíjí některé vlastnosti, které ovlivňují jeho budoucnost, je dítě silně spjato s rodinou. Ta má tak (mimo jiné) šanci ovlivnit dětský vztah ke čtení. Pokud si rodiče s dětmi čtou, jejich děti budou například úspěšnější ve škole (Tamášová, Šulganová, 2016).

3.1 Vliv čtenářského chování rodičů

„Mnoho výzkumných studií odhalilo, že děti, které si dobře vedou v oblasti gramotnosti ve škole, jsou ty, které pochází z domácností, ve kterých jsou knihy, ve kterých rodiče tráví čas předčítáním svým dětem a kde děti vidí své rodiče a starší sourozence při čtení.“ (překlad vlastní; Morni, Sahari, 2013) Jak jsem již zmínila v kapitole 2, jedním z faktorů, který ovlivňuje chování a jednání dítěte je tzv. „princip nápodoby“ (Chaloupka, 1995). Pokud tedy dítě uvidí, že jeho rodiče čtou, tráví čas s knihami, doplňují rodinnou knihovnu novými dokumenty a pečují o ně, pravděpodobně se bude v budoucnu chovat stejně jako jeho rodiče.

Rodiče by měli vědět, čím je čtení pro děti důležité a jak mohou napomoci tomu, aby se rozvíjelo. Měli by si také uvědomit, že čím více dítě bude číst, tím lépe bude zvládat techniku čtení a tím více ho čtení bude bavit. (překlad vlastní) (Morni, Sahari, 2013). Ze slovenského výzkumu V. Tamášové a Z. Šulganové (2016) například vyplývá, že i matky, které moc nečtou, si uvědomují důležitost čtení pro své děti. Proto například v rodinách se slabším čtenářským zázemím chybí knihovna pro dospělé členy domácnosti, ale knihovnička dítěte je zřízená a vybavená (Tamášová, Šulganová, 2016).

3.2 Motivace ke čtení

Mladší děti se rodiče snaží děti ke čtení motivovat například buď omezením jiných aktivit (hraní na počítači, nebo sledování televize), nebo je nechávají, ať si cestu ke čtení najdou samy. Zároveň výzkum ukazuje, že přílišná motivace ze strany rodičů může být dětem překážkou pro získání pozitivního vztahu ke čtení. (Prázová a kol., 2014)

Prázová a kol. (2014) upozorňuje, že u starších dětí probíhá motivace zpravidla tím, že jsou rodiči obdarovávány knihami, nebo tím, že jim rodiče slouží jako pozitivní čtenářský vzor. Stejně jako u dětí mladších i zde platí, že nadměrná motivace může být překážkou k získání pozitivního vztahu ke čtení. Ale pokud rodiče nedokáží své děti namotivovat ke čtení, neznamená to, že se čtenáři nestanou později, ze své vlastní vůle.

3.3 Vliv vzdělání rodičů

Úroveň vzdělání rodičů představuje prvek, který také může predikovat, jestli dítě v budoucnu bude, nebo nebude čtenářem. Vzdělání rodičů je v čtenářském ohledu v domácnostech představováno hlavně vyšším počtem knih, které rodina vlastní. Knihy v domácnosti předpovídají i společné čtenářské aktivity rodičů s dětmi v ranném věku (např. předčítání), ranné čtenářské schopnosti dětí a s tím spojené čtenářské úspěchy. (překlad vlastní; Myrberg, Rosén, 2009) Čtenářské úspěchy děti následně motivují k dalšímu čtení.

3.4 Vliv předčítání

Jednou ze situací, ve kterých se děti v rodinách setkávají se čtením nejvíce, je, když jim rodiče předčítají knihy. V mnoha rodinách se jedná o každodenní rituál, kdy rodiče svým dětem před spaním přečítají. Samozřejmě se předčítání netýká jen rodinného prostředí – na čtenářství dětí má vliv i předčítání ve školkách, školkách, či knihovnách.

Cynthia Kellerová (2012) shrnuje pozitivní aspekty hlasitého předčítání – jako první uvádí, že „*předčítání je instrukční strategií pro vývoj čtenářských schopností*“. Dále uvádí, že předčítání umožňuje studentům vidět vztah mezi tištěným a mluveným slovem a pomáhá jim při vytváření nové slovní zásoby. Zdůrazňuje, že s předčítáním dětem by se mělo začít v brzkém věku dítěte a v dalších letech v tom pokračovat. Není zde ale zmíněn další (a pro děti důležitý) pozitivní aspekt, který přináší předčítání – jedná se o blízkost, kterou se svými rodiči děti při předčítání sdílejí (Stiftung Lesen, 2016). Český výzkum *České děti jako čtenáři* také považuje předčítání za klíčový okamžik budování pozitivního vztahu dětí ke knížkám a čtení (Prázová a kol., 2014).

Podle mnoha vědeckých studií – např. *České děti jako čtenáři* (Prázová a kol., 2014), *Vorlesestudie 2016: Was wünschen sich Kinder?* (Stiftung Lesen, 2016), *České děti jako čtenáři* (Národní knihovna ČR, Nielsen Admosphere, 2018), *Promotion of Family Reading in the Context of Children's Early Reading Literacy Development* (Tamášová, Šulganová, 2016) – dětem častěji předčítají matky než otcové. Například v posledním výzkumu čtenářství v Česku (*České děti jako čtenáři*) (Národní knihovna ČR, Nielsen Admosphere, 2018) 49 % dětí uvedlo, že jim čte maminka častěji než tatínek a dalších 29 % dětí uvedlo, že jim čte jen maminka. I slovenský výzkum v jednom ze svých závěrů uvádí, že „*rodinné čtení a vývoj dětské čtenářské gramotnosti záleží na přístupu matky ke čtenářským návykům a na tom, za jak důležitý považují proces čtenářství.*“ (překlad vlastní; Tamášová, Šulganová, 2016) – ale také zmiňuje, že „*matky, které se výzkumu účastnily, nebyly spokojené s nedostatečným zapojením otců do společného čtení s dětmi*“.

Kromě rodičů v rodinách často předčítají dětem i jejich prarodiče – pokud jsou rodiče časově zaneprázdnění, čtení převezmou právě oni (Tamášová, Šulganová, 2016).

Tamášová a Šulganová (2016) dále uvádějí, že způsob, jakým matky předčítají a jak ve svých dětech podněcují čtenářství, kopírují od svých rodičů.

Matky se při výběrání knih, které budou předčítat svým dětem snaží plnit přání svých dětí a často vybírají pro předčítání interaktivní knihy, které svými prvky děti více zaujmou. Dále jsou pro ně důležitými (vizuálními) aspekty v knihách jejich barevnost a různé typy ilustrací. Přítomnost obrázků v knihách je podle výzkumu důležitá i pro děti – zároveň je to pro ně i prvek, který dětské knihy odlišuje od knih pro dospělé. Při předčítání je pro matky důležitá i samotná interakce s dětmi, kdy si například ověřují, jak děti příběhu rozumí a nechávají je o příběhu mluvit. (Tamášová, Šulganová, 2016)

3.4.1 Průzkum dostupnosti interaktivních knih v knihkupectvích

V souvislosti s interaktivními knihami pro děti je ve studii Tamášové a Šulganové (2016) uvedeno, že ačkoliv matky při předčítání tyto knihy rády využívají, je těžké koupit takovou knihu, která by byla pro děti vhodná. Protože mě zaujalo, že je na trhu nedostatek této literatury, tak jsem udělala malý průzkum po 2 pražských knihkupectvích a hledala v nich interaktivní knihy pro děti.

Interaktivitu v knihách jsem posuzovala podle toho, zda pro děti nabízely i jiné prvky, než jen text a ilustraci – například možnost s obrázky pohybovat, jestli jsou děti do děje příběhu zahrnuty, nebo jestli mají možnost měnit děj příběhu.

V prvním knihkupectví jsem našla pouze interaktivní encyklopedie, leporela a interaktivní knihy pro děti ve věku 0-3 roky. Tudíž jsem se zeptala obsluhy, jestli mají nějaké interaktivní knihy pro děti, které by rozvíjely jejich myšlení, kreativitu a představivost – odpověděli mi, že o takových nevědí. V druhém knihkupectví jsem zažila stejnou situaci, až na to, že kromě interaktivních knih pro děti ve věku 0-3 let jsem našla i jednu interaktivní knihu pro starší děti. Ve svém malém výzkumu jsem tedy došla ke stejným závěrům jako Tamášová a Šulganová – že pro děti, obzvláště ty starší, je opravdu omezený výběr.

3.5 Vliv zvyklosti dávat dětem knihu jako dárek

Tomu, jaký vliv má na čtenářství dětí zvyklost dávání knih dětem jako dárek, se věnuje jedna kapitola českého výzkumu *České děti jako čtenáři* (v obou letech jeho konání, tj. 2014 a 2017). „*Skutečnost, zda je běžné darovat dětem knihy jako dárek k narozeninám, k Vánocům či k jiným příležitostem, doplňuje celkový obraz čtenářského zázemí dané rodiny.*“ (Prázová a kol., 2014) Uveden je zde vztah mezi frekvencí čtenářství a množstvím knížek, které děti dostávají – čím více knih děti dostávají, tím více čtou. Darování knihy je chápáno jako podpora ke čtení ze strany rodiny a motivace k jejímu přečtení. „*Pravidelná frekvence dostávání knížek jako dárek se zvyšuje s rostoucím vzděláním nejvzdělanějšího rodiče v domácnosti. Děti rodičů s nižším vzděláním více než ostatní děti nedostávají knížky jako dárky, ale nijak jim to nevadí.*“ (Národní knihovna ČR, Nielsen Admosphere, 2018) Aktuální statistická data ukazují, že 87 % českých dětí ve věku 6 až 8 let dostává knihy jako dárek (pravidelně, nebo občas), 11 % knihy nedostává a nevadí jim to a 2 % dětí knihy nedostává, ale rády by (Národní knihovna ČR, Nielsen Admosphere, 2018).

4. Výzkumy dětského čtenářství v Evropě

4.1 Metodologie výzkumu

Při vyhledávání čtenářských výzkumů jsem v první fázi kontaktovala národní knihovny všech evropských zemí, a pokud mi z nich nepřišly žádné odpovědi, kontaktovala jsem i ministerstva školství. Pokud mi nepřišly odpovědi žádné, psala jsem institucím znovu, ale i tak jsem ne vždy obdržela odpověď.

Ve druhé fázi svého průzkumu jsem se zaměřila na vyhledávání výzkumů v mnou předem zvolených databázích: Education Resources Information Center (ERIC)¹, The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH)², Academic Search Ultimate [EbscoHost]³, Humanities Source Ultimate [EbscoHost]⁴, SocINDEX with Full Text [EbscoHost]⁵, Library, Information Science and Technology Abstracts (LISTA) [EbscoHost]⁶, Library & Information Science Source (LISS) [EbscoHost]⁷. K vyhledávání jsem používala následující kombinace klíčových slov:

- Research, survey, study
- Children, child, teens, kids, teenager, pupils, pupil, student, students
- Reading, reading literacy, media, book, books
- Název země, ze které jsem výzkum vyhledávala

Následně jsem využívala filtry dostupné v databázích – především na úpravu období, ve kterém mnou hledané dokumenty byly vydány (2010-2016).

¹ ERIC [online databáze]. Institute of education sciences, [cit. 2018-19-04]. Dostupné z: <https://eric.ed.gov/>

² Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH) [online databáze]. Polish Academy of Sciences, [cit. 2018-19-04]. Dostupné z: <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/search/article.action?cid=24ce7163-099d-44f8-97c5-8c6f2117c296>

³ Academic Search Ultimate [online databáze]. Ebsco Publishing, [cit. 2018-19-04]. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/search/basic?vid=0&sid=2376fb4f-9af5-423a-9c1a-a8ae8d5811e4%40sessionmgr4006>

⁴ Humanities Source Ultimate [online databáze]. Ebsco Publishing, [cit. 2018-19-04]. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com/ehost/search/basic?vid=0&sid=cfb2fd5-a414-4678-ae67-daf778c7fea6%40sessionmgr101>

⁵ SocINDEX with Full Text [online databáze]. Ebsco Publishing [cit. 2018-19-04]. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/search/basic?vid=0&sid=d8bcfb72-4d50-4df7-8bae-33ae378821b1%40sessionmgr4008>

⁶ Library, Information Science and Technology Abstracts (LISTA) [online databáze]. Ebsco Publishing, [cit. 2017-29-10]. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/search/basic?vid=1&sid=3269552b-06ce-4601-be44-23470f9b24b9%40sessionmgr4007>

⁷ Library & Information Science Source (LISS) [online databáze]. Ebsco Publishing, [cit. 2017-29-10]. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/search/basic?vid=0&sid=ef28022b-67f2-4fae-b4a2-9310ab44407d%40sessionmgr4006>

4.2 Mezinárodní výzkumy

Kromě výzkumů, které se věnují dětskému čtenářství v určitých zemích, nejdříve zmíním výzkumy mezinárodní – v Evropě mezi ně patří mezinárodní šetření **PISA** (Programme for International Student Assessment)⁸ Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), které je zaměřeno na zjišťování úrovně gramotnosti patnáctiletých žáků. Testování probíhá ve tříletých cyklech (poslední testování proběhlo v roce 2015) (Česká školní inspekce, 2017a).

Dalším výzkumem, který se zaměřuje na testování čtenářské gramotnosti, je mezinárodní šetření **PIRLS** (Progress in International Reading Literacy Study)⁹ Mezinárodní asociace pro hodnocení výsledků vzdělávání (IEA), který je zaměřen na testování čtenářské gramotnosti žáků 4. ročníků základních škol. Testování probíhá v pětiletých cyklech (poslední testování proběhlo v roce 2016) (Česká školní inspekce, 2017b).

Ve výše zmíněných databázích jsem našla tyto další mezinárodní výzkumy dětského čtenářství:

Teaching reading in Europe: contexts, policies and practices – Autorství: Eurydice, rok vydání: 2011 (Eurydice, 2011).

The relationship between parental literacy involvement, socio-economic status and reading literacy – Autoři: Kenneth Hemmerechts, Orhan Agirdag, Dimokritos Kavadias, rok vydání: 2017 (Hemmerechts a kol., 2016).

Adolescent Literacy in Europe - An Urgent Call for Action – Autoři: Sari Sulkunen, rok vydání: 2013 (Sulkunen, 2013).

Home book reading and reading achievement in EU countries: the Progress in International Reading Literacy Study 2011 (PIRLS) – Autoři: Luisa Araújo, Patricia Costa, rok vydání: 2015 (Araújo, Costa, 2015).

Patterns of European youngsters' daily use of media – Autoři: Liliana Pacheco, Maria Torres da Silva, Maria José Brites, Sara Henriques, Manuel José Damásio, rok vydání: 2017 (Pacheco, a kol., 2017).

⁸ *PISA: Programme for International Student Assessment* [online]. OECD, c2018 [cit. 2018-04-19]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/pisa/>

⁹ *PIRLS: Progress in International Reading Literacy Study* [online]. IEA, c2018 [cit. 2018-04-19]. Dostupné z: <http://www.iea.nl/pirls>

4.3 Výzkumy dětského čtenářství v evropských státech

4.4 Albánie

Při hledání výzkumů z Albánie jsem kontaktovala Národní knihovnu Albánie, kde mi bohužel odpověděli, že o žádných takových výzkumech nevědí. Dále jsem kontaktovala albánské ministerstvo školství, odkud mi nedošla žádná odpověď. Také jsem prohledávala databáze, kde jsem našla pouze jeden relevantní dokument.

Parent reading belief constructing home literacy environment – Autor: Stela Dhima, rok vydání: 2014 (Dhima, 2014).

4.5 Andora

Kontaktovala jsem národní knihovny Andory a andorské ministerstvo školství, odkud mi nepřišly žádné odpovědi. Při vyhledávání v databázích nebyl nalezen žádný výzkum.

4.6 Arménie

Kontaktovala jsem národní knihovnu Arménie a arménské ministerstvo školství, odkud mi nepřišly žádné odpovědi. Při vyhledávání v databázích nebyl nalezen žádný výzkum.

4.7 Ázerbajdžán

Kontaktovala jsem národní knihovnu Ázerbajdžánu, odkud mi přišla odpověď, ale v ázerbajdžánštině, kterou jsem vzhledem k jazykové bariéře nebyla schopná přeložit. V databázích jsem našla 1 výzkum.

Impact of Family, School, and Students Factors on Students Achievements in Reading in Developed (Estonia) and Developing (Azerbaijan) Countries – Autor: Berika Shukakidze, rok vydání: 2013 (Shukakidze, 2013).

4.8 Belgie

Kontaktovala jsem národní knihovnu Belgie a belgické ministerstvo školství, odkud mi bohužel nepřišly žádné relevantní odpovědi. Dále jsem prohledávala databáze.

Reading and listening progress in segregated primary schools: Does ethnic and socioeconomic classroom composition matter? – Autoři: Lisa Dewulf, Johan van Braak, Mieke Van Houtte, rok vydání: 2017 (Dewulf a kol., 2017).

Regional inequality in reading performance: an exploration in Belgium – Autoři: Bo Ning, Jan Van Damme, Wim Van Den Noortgate, Sarah Gielen, Kim Bellens, Vincent Dupriez a Xavier Dumay, rok vydání: 2016 (Ning a kol., 2016).

4.9 Bělorusko

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Běloruska, odkud mi přišla odpověď, ale vzhledem k jazykové bariéře jsem z odpovědi nevybrala žádné relevantní dokumenty. Dále jsem prohledávala databáze, kde jsem nenašla žádné vhodné výzkumy.

4.10 Bosna a Hercegovina

Kontaktovala jsem Národní a univerzitní knihovnu Bosny a Hercegoviny, odkud mi nepřišla žádná odpověď, a ministerstvo školství Bosny a Hercegoviny, odkud mi nepřišla relevantní odpověď. Dále jsem prohledávala databáze.

Compulsory Book Reading at School and Within Leisure – Autor: Slavica Pavlović, rok vydání: 2015 (Pavlović, 2015).

4.11 Bulharsko

Při vyhledávání výzkumů z Bulharska jsem kontaktovala Národní knihovnu Bulharska, odkud jsem obdržela informace o existenci několika dokumentů, které se mi pro mou práci hodily. Dále jsem prohledávala databáze.

Development of children's illustration and its impact on children's reading: collection of reports of the round table, Sliven, 9-10 May 2011, National Children's Book Festival – Autoři: Rositsa Petrova-Vasileva, Petya Kaneva, rok vydání: 2011 (Petrova-Vasileva, Kaneva, 2011).

Children and reading - between traditional and electronic books: collection of reports of the round table, Sliven, 7-9 May 2014 [National Children's Book Festival]– Autoři: Petya Kaneva, Kornelia Boncheva, Rositsa Petrova-Vasileva, rok vydání: 2014 (Kaneva a kol., 2014).

The shadows of Reading: Reasons for the Bad Results of Bulgarian in PISA studies – Autoři: Milena I. Tsvetkova, rok vydání: 2016 (Tsvetkova, 2016).

Books, children and teenagers: reading between reason and emotions: collection of reports of the round table, Sliven, 9-11 may 2017, XIX National Children's Book

Festival – Autoři: Petya Kaneva, Rositsa Petrova-Vasileva, rok vydání: 2017 (Kaneva, Petrova-Vasileva, 2017).

4.12 Černá Hora

Dvakrát jsem kontaktovala národní knihovnu Černé Hory, ale ani jednou mi nepřišla odpověď. Také jsem kontaktovala Ministerstvo školství a sportu Černé Hory, ale ani odtud mi nepřišla žádná odpověď. Dále jsem prohledávala databáze, kde jsem nenašla žádné relevantní dokumenty.

4.13 Česká republika

Při vyhledávání výzkumů z České republiky jsem prohledávala Souborný katalog České republiky a databáze.

Dětské čtenářství v současné společnosti z perspektivy sociologie vzdělání – Autor: Lenka Václavíková-Helšusová, rok vydání: 2012 (Václavíková-Helšusová, 2012).

Dětský a dospívající čtenář – Autor: Kateřina Homolová, rok vydání: 2013 (Homolová, 2013).

České děti jako čtenáři – Autoři: Irena Prázová, Kateřina Homolová, Hana Landová, Vít Richter, rok vydání: 2014 (Prázová a kol., 2014).

Čtenářství v souvislostech – Autoři: Michal Čuřín, Petra Bubeníčková a kol., rok vydání: 2013 (Čuřín, Bubeníčková, 2013).

Čtenářská gramotnost a podpora jejího rozvoje ve škole – Autor: Radka Wildová a kol., rok vydání: 2012 (Wildová, 2012).

České děti jako čtenáři 2017– Autorství: Národní knihovna ČR, Nielsen Admosphere, rok vydání: 2018 (Národní knihovna ČR, Nielsen Admosphere, 2018).¹⁰

4.14 Dánsko

Kontaktovala jsem dánské National Centre for reading a dánskou národní knihovnu. Z národní knihovny mi přišla odpověď, ze které jsem vzhledem k jazykové bariéře nebyla schopná vyfiltrovat žádné dokumenty. Z dánského National Centre for reading mi jeho pracovnice odpověděla, že jí žádné výzkumy nejsou známé a má k dispozici pouze

¹⁰ Výzkum České děti jako čtenáři 2017 probíhal v roce 2017. Výsledky z výzkumu ještě nejsou zpracované ve formě papírové publikace, proto jsem pro účely bakalářské práce pracovala s prezentací, která výsledky výzkumu shrnovala.

statistická data, která se zaměřují na čtenářství dospělých. Dále jsem prohledávala databáze.

Patterns of Media Use and Reflections on Media among young Danes – Autor: Stinne Gunder Strøm Krogager, Karen Klitgaard Povlsen, Hans-Peter Degn, rok vydání: 2015 (Krogager a kol.,2015).

Promotion of Reading and Early Literacy Skills in Schools: a comparison of three European countries – Agnes Stancel-Piątak, Plamen Mirazchiyski, Deana Desa, rok vydání: 2013 (Stancel-Piątak a kol., 2013).

4.15 Estonsko

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Estonska, ze které mi přišla odpověď, kterou jsem vzhledem k jazykové bariéře nebyla schopná přeložit. Dále jsem prohledávala databáze, ve kterých jsem našla jeden vhodný dokument.

Impact of Family, School, and Students Factors on Students Achievements in Reading in Developed (Estonia) and Developing (Azerbaijan) Countries – Autor: Berika Shukakidze, rok vydání: 2013 (Shukakidze, 2013).

4.16 Finsko

Nejdříve jsem kontaktovala Národní knihovnu Finska, odkud mi ale v odpovědi přišly pouze dokumenty ve finštině, které jsem vzhledem k jazykové bariéře nebyla schopná přeložit. Byl mi předán kontakt na Katedru jazykových a komunikačních studií finské University of Jyväskylä, jejíž odborníci by se tématem dětských čtenářských výzkumů měli zabývat. Ti mi doporučili pouze výzkumy PISA (poslední PISA výzkum ve Finsku se uskutečnil v roce 2015, ale čtenářství je zde věnováno málo prostoru – v PISA výzkumu z roku 2009 je čtenářství prostoru věnováno více) a PIRLS (poslední výsledky z roku 2011 a z roku 2017). Dále jsem prohledávala databáze.

The frequency of parents' reading-related activities at home and children's reading skills during kindergarten and Grade 1 – Autoři: Gintautas Silinskas, Marja-Kristiina Lerkkanen, Asko Tolvanen, Pekka Niemi, Anna-Maija Poikkeus, Jari-Erik Nurmi, rok vydání: 2012 (Silinskas a kol., 2012).

Maternal teaching of reading and children's reading skills in Grade 1: Patterns and predictors of positive and negative associations – Autoři: Gintautas Silinskas, Noona

Kiuru, Asko Tolvanen, Pekka Niemi, Marja-Kristiina Lerkkanen a Jari-Erik Nurmi, rok vydání: 2013 (Silinskas a kol., 2013).

4.17 Francie

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Francie, odkud mi přišla odpověď s odkazy na jejich katalogy a databáze, ve kterých bych mohla výzkumy vyhledávat. Vzhledem k jazykové bariéře se mi ale nepodařilo žádný výzkum najít. Dále jsem prohledávala databáze.

Video games vs. reading and school/cognitive performances: a study on 27000 middle school teenagers – Autoři: Alain Lieury, Sonia Lorant, Bruno Trosseille, Françoise Champault, Ronan Vourc'h, rok vydání: 2016 (Lieury a kol., 2016).

Reading Comprehension in a Large Cohort of French First Graders from Low Socio-Economic Status Families: A 7-Month Longitudinal Study – Autoři: Edouard Gentaz, Liliane Sprenger-Charolles, Anne Theurel, Pascale Colé, Trevor Bruce Penney, rok vydání: 2013 (Gentaz a kol., 2013).

Differences in the Predictors of Reading Comprehension in First Graders from Low Socio-Economic Status Families with Either Good or Poor Decoding Skills – Autoři: Edouard Gentaz, Liliane Sprenger-Charolles, Anne Theurel, Kevin Paterson, rok vydání: 2015 (Gentaz a kol., 2015).

Les 7-15 ans, ils lisent... Et comment! – Autoři: Ipsos MediaCT, Gallimard Jeunesse, výzkum proběhl v roce 2012 (Ipsos MediaCT, Gallimard Jeunesse, 2012).

Promotion of Reading and Early Literacy Skills in Schools: a comparison of three European countries – Agnes Stancel-Piątak, Plamen Mirazchiyski, Deana Desa, rok vydání: 2013 (Stancel-Piątak a kol., 2013).

4.18 Gruzie

Dvakrát jsem kontaktovala Národní knihovnu Gruzie a Ministerstvo školství a vědy Gruzie, odkud mi nepřišly žádné odpovědi. Dále jsem prohledávala databáze, kde jsem nenašla žádné vhodné dokumenty.

4.19 Chorvatsko

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Chorvatska, odkud mi byla poslána rešerše z katalogu knihovny v chorvatštině – vzhledem k mé jazykové bariéře jsem v rešerši nenašla žádný relevantní dokument. Dále jsem prohledávala databáze, kde jsem nenašla žádný relevantní dokument.

4.20 Irsko

Nejdříve jsem kontaktovala Národní knihovnu Irska, ze které mi její pracovník odpověděl, že knihovna žádný takový výzkum nikdy nedělala a doporučil mi výzkumy vyhledat na webu a kontaktovat další irské instituce - „Department of Children and Youth Affairs“, „Department of Education and Skills“ a „Children’s Books Ireland“. Z „Department of Children and Youth Affairs“ mi poslali odkazy na 1 relevantní výzkum. Dále jsem prohledávala databáze.

State of the Nation’s Children: Ireland 2016: Reading as a leisure activity – Autorství: Department of Children and Youth Affairs, rok vydání: 2016 (Department of Children and Youth Affairs, 2016).

The Association of Attitude to Reading and Reading Achievement Among a Representative Sample of Nine Year Olds in Ireland – Autor: Allyn Fives, rok vydání: 2015 (Fives, 2015).

4.21 Island

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Islandu, kde jsem byla odkázána na jejich knihovní katalog, ve kterém jsem vzhledem k jazykové bariéře našla jen 3 diplomové práce zabývající se dětským čtenářstvím (Ólafsdóttir, 2016; Rúnarsdóttir, 2011 a Gervais, 2010). Dále jsem prohledávala databáze, ve kterých jsem nenašla žádný relevantní dokument.

How Young Children Learn to Read – Autor: Íris Jóhanna Ólafsdóttir, rok vydání: 2016 (Ólafsdóttir, 2016).

Lestur unga fólksins: Þáttur sem þarf að vaxa og dafna – Autor: Heiða Rúnarsdóttir, rok vydání: 2011 (Rúnarsdóttir, 2011).

Reading for pleasure and Motivations of Children and Teenagers – Autor: Hélène Gervais, rok vydání: 2010 (Gervais, 2010).

4.22 Itálie

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Itálie, odkud mi přišla odpověď, ovšem s žádnými relevantními dokumenty. Dále jsem prohledávala databáze, ve kterých jsem našla jeden vhodný výzkum.

Book or screen, pen or keyboard? A cross-cultural sociological analysis of writing and reading habits basing on Germany, Italy and the UK – Autoři: Manuela Farinosi, Christopher Lim a Julia Roll, rok vydání: 2016 (Farinosi a kol., 2016).

4.23 Kazachstán

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Kazachstánu, odkud mi přišla odpověď, ale vzhledem k jazykové bariéře jsem nebyla schopná vybrat relevantní dokumenty. Dále jsem v mnou prohledávaných databázích nenašla žádný vhodný dokument.

4.24 Kypr

Dvakrát jsem kontaktovala Národní knihovnu Kypru – po mém druhém dotazu mi přišla odpověď, že byl můj dotaz přeposlán, protože v knihovně nemají žádné informace o výzkumech dětského čtenářství. Žádná další odpověď už mi nepřišla. V databázích jsem nenašla žádný vhodný dokument.

4.25 Lichtenštejnsko

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Lichtenštějska, odkud mi v odpovědi nebyly poslány žádné relevantní dokumenty. V databázích jsem také nenašla žádné vhodné výzkumy.

4.26 Litva

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Litvy, odkud mi nepřišla žádná relevantní odpověď. Dále jsem prohledávala databáze, kde jsem našla 1 výzkum.

Reading skills of 1st grade pupils at the beginning of school year in Lithuania – Autor: Daiva Jakavonytė-Staškuvienė, rok vydání: 2017 (Jakavonytė-Staškuvienė, 2017).

4.27 Lotyšsko

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Lotyšska, ze které mi nepřišel žádný relevantní dokument, a při prohledávání databází jsem také nenašla žádné vhodné výzkumy.

4.28 Lucembursko

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Lucemburska a lucemburské ministerstvo školství, odkud mi nedoporučili žádný relevantní dokument. V databázích jsem žádné vhodné výzkumy nenašla.

4.29 Maďarsko

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Maďarska, ze které mi došla odpověď, že poslední výzkum dětského čtenářství se dělal v roce 2001. V databázích jsem žádné vhodné výzkumy nenašla.

4.30 Makedonie

Dvakrát jsem kontaktovala Národní knihovnu Makedonie a bohužel jsem nedostala žádnou odpověď. V databázích jsem nenašla žádné vhodné výzkumy.

4.31 Malta

Dvakrát jsem kontaktovala Národní knihovnu Malty a také Ministerstvo školství a zaměstnanosti Malty, ale bohužel jsem nedostala žádné odpovědi. V databázích jsem žádné výzkumy nenašla.

4.32 Moldavsko

Kontaktovala jsem moldavskou národní knihovnu, ze které mi bylo doporučeno, abych se podívala na výsledky z PISA výzkumu z roku 2015. V databázích jsem nenašla žádné výzkumy.

4.33 Monako

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Monaka, odkud mi její pracovníci odpověděli, že žádný takový výzkum v Monaku nemají, stejná odpověď mi přišla i z monackého Ministerstva školství, mládeže a sportu. V databázích jsem nenašla žádné výzkumy.

4.34 Německo

Při zpracování výzkumů z Německa jsem kontaktovala Národní knihovnu Německa, kde mě odkázali na instituci, která se věnuje výzkumům dětského čtenářství v Německu – Stiftung Lesen. Také mi poskytli několik odkazů na dokumenty, které našli v rámci jejich rešerše – žádný z nich ale neodpovídal kritériím nastaveným pro výběr výzkumů do mé práce. Dále jsem vyhledávala další výzkumy v mně dostupných databázích. Po kontaktování instituce Stiftung Lesen jsem získala elektronické

prezentace, které prezentovaly výsledky čtenářských výzkumů z let 2010-2016. Bohužel mi nemohly být poskytnuty žádné konkrétnější výsledky, bližší informace o respondentech, nebo otázky, které byly pro účely výzkumu respondentům pokládány. Pracovník Stiftung Lesen, se kterým jsem komunikovala, mě také odkázal na výzkumy Medienpädagogische Forschungsverbund Südwest (JIM, KIM, miniKIM¹¹).

4.34.1 Výzkumy Stiftung Lesen

Vorlese-Studie 2010: Vorlesen und Erzählen in Familien mit Migrationshintergrund: Repräsentative Befragung der größten Migrantengruppen in Deutschland – Autorství: Stiftung Lesen, rok vydání: 2010 (Stiftung Lesen, 2010).

Vorlese-Studie 2011: Die Bedeutung des Vorlesens für die Entwicklung von Kindern: Repräsentative Befragung von 10-bis 19-Jährigen – Autorství: Stiftung Lesen, rok vydání: 2011 (Stiftung Lesen, 2011).

Vorlesestudie 2012: Digitale Angebote – neue Anreize für das Vorlesen?: Repräsentative Befragung von Eltern mit Kindern im Alter von 2 bis 8 Jahren – Autorství: Stiftung Lesen, rok vydání: 2012 (Stiftung Lesen, 2012).

Vorlesestudie 2013: Neuvermessung der Vorleselandschaft: Repräsentative Befragung von Eltern mit Kindern im Alter von 2 bis 8 Jahren – Autorství: Stiftung Lesen, rok vydání: 2013 (Stiftung Lesen, 2013).

Vorlesestudie 2014: Vorlesen macht Familien stark: Repräsentative Befragung von Eltern mit Kindern im Alter von 2 bis 8 Jahren – Autorství: Stiftung Lesen, rok vydání: 2014 (Stiftung Lesen, 2014).

Vorlesestudie 2015: Vorlesen – Investition in Mitgefühl und solidarisches Handeln: Repräsentative Befragung von Kindern im Alter von 8 bis 12 Jahren und ihren Müttern – Autorství: Stiftung Lesen, rok vydání: 2015 (Stiftung Lesen, 2015).

Vorlesestudie 2016: Was wünschen sich Kinder?: Repräsentative Befragung von Kindern im Alter von 5 bis 10 Jahren und ihren Müttern – Autorství: Stiftung Lesen, rok vydání: 2016 (Stiftung Lesen, 2016).

¹¹ Studien. *Medienpädagogische Forschungsverbund Südwest: Basisuntersuchungen zur Mediennutzung von Kindern und Jugendlichen* [online]. [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <https://www.mpfs.de/studien/?tab=tab-18-1>

4.34.2 Studie KIM, JIM a miniKIM - Medienpädagogischer Forschungsverbund Südwest

4.34.2.1 JIM Studie

JIM-STUDIE 2010 - Jugend, Information, (Multi-)Media: Basisstudie zum Medienumgang 12- bis 19-Jähriger in Deutschland – Autoři: Albrecht Kutteroff, Peter Behrens, rok vydání: 2010 (Kutteroff, Behrens, 2010).

JIM-STUDIE 2011 - Jugend, Information, (Multi-) Media: Basisstudie zum Medienumgang 12- bis 19-Jähriger in Deutschland – Autoři: Peter Behrens, Thomas Rathgeb, rok vydání: 2011. (Behrens, Rathgeb, 2011)

JIM-STUDIE 2012 - Jugend, Information, (Multi-) Media: Basisuntersuchung zum Medienumgang 12- bis 19-Jähriger in Deutschland – Autoři: Peter Behrens, Thomas Rathgeb, rok vydání: 2012 (Behrens, Rathgeb, 2012).

15 JAHRE JIM-STUDIE - Jugend, Information, (Multi-) Media: Studienreihe zum Medienumgang 12- bis 19-jähriger - 1998 – 2013 – Autoři: Sabine Feierabend, Ulrike Karg, Thomas Rathgeb, rok vydání 2013 (Feierabend a kol., 2013).

JIM-STUDIE 2013 - Jugend, Information, (Multi-) Media: Basisuntersuchung zum Medienumgang 12- bis 19-Jähriger in Deutschland – Autoři: Peter Behrens, Thomas Rathgeb, rok vydání: 2013 (Behrens, Rathgeb, 2013).

JIM-STUDIE 2014 - Jugend, Information, (Multi-) Media: Basisuntersuchung zum Medienumgang 12-bis 19-Jähriger in Deutschland – Autoři: Peter Behrens, Thomas Rathgeb, rok vydání: 2014 (Behrens, Rathgeb, 2014).

JIM-STUDIE 2015 - Jugend, Information, (Multi -) Media: Basisstudie zum Medienumgang 12-bis 19-Jähriger in Deutschland – Autoři: Sabine Feierabend, Theresa Plankenhorn, Thomas Rathgeb, rok vydání: 2015 (Feierabend a kol., 2015).

JIM-STUDIE 2016- Jugend, Information, (Multi-) Media: Basisstudie zum Medienumgang 12-bis 19- Jähriger in Deutschland – Autoři: Sabine Feierabend, Theresa Plankenhorn, Thomas Rathgeb, rok vydání: 2016 (Feierabend a kol., 2016).

4.34.2.2 KIM Studie

KIM-Studie 2010 - Kinder+Medien Computer + Internet: Basisuntersuchung zum Medienumgang 6- bis 13-Jähriger in Deutschland – Autoři: Peter Behrens, Thomas Rathgeb, rok vydání: 2010 (Behrens, Rathgeb, 2010).

KIM-Studie 2012 - Kinder+Medien Computer+Internet: Basisuntersuchung zum Medienumgang 6- bis 13-Jähriger in Deutschland – Autoři: Peter Behrens, Thomas Rathgeb, rok vydání: 2012 (Behrens, Rathgeb, 2012).

KIM-Studie 2014 - Kinder+Medien Computer+Internet: Basisuntersuchung zum Medienumgang 6- bis 13- Jähriger in Deutschland – Autoři: Sabine Feierabend, Theresa Plankenhorn, Thomas Rathgeb, rok vydání: 2015 (Feierabend a kol., 2015a).

KIM- Studie 2016 - Kindheit, Internet, Medien: Basisstudie zum Medienumgang 6- bis 13-Jähriger in Deutschland – Autoři: Sabine Feierabend, Theresa Plankenhorn, Thomas Rathgeb, rok vydání: 2017 (Feierabend a kol., 2017).

4.34.2.3 miniKIM Studie

MiniKIM 2012 - Kleinkinder und Medien: Basisuntersuchung zum Medienumgang 2- bis 5-Jähriger in Deutschland – Autoři: Peter Behrens, Thomas Rathgeb, rok vydání: 2013 (Behrens, Rathgeb, 2013).

MiniKIM 2014 - Kleinkinder und Medien: Basisuntersuchung zum Medienumgang 2 - bis 5 - Jähriger in Deutschland – Autoři: Sabine Feierabend, Theresa Plankenhorn, Thomas Rathgeb, rok vydání: 2015 (Feierabend a kol., 2015b).

4.34.3 Výzkumy nalezené v databázích

Vorlesen im Kinderalltag Bedeutung des Vorlesens für die Entwicklung von Kindern und Jugendlichen und Vorlesepraxis in den Familien – Autoři: Simone C. Ehmig, Timo Reuter, rok vydání: 2013 (Ehmig, Reuter, 2013).

Reading in 2110-reading behavior and reading devices: a case study – Autoři: Paul Donner, Kathrin Grzeschik, Yevgeniya Kruppa a Diana Marti, rok vydání: 2011 (Donner a kol., 2011).

Book or screen, pen or keyboard? A cross-cultural sociological analysis of writing and reading habits basing on Germany, Italy and the UK – Autoři: Manuela Farinosi, Christopher Lim a Julia Roll, rok vydání: 2016 (Farinosi a kol., 2016).

Wie Jungs zu motivierten Lesern werden – Autor: Iris Henrich, rok vydání: 2012 (Henrich, 2012).

Effects of the home learning environment on children's emerging literacy – Autoři: Simone Lehl, Susanne Ebert, Sabine Weinert a Hans-Guenther Rossbach, rok vydání: 2012 (Lehl a kol., 2012).

Students' extracurricular reading behavior and the development of vocabulary and reading comprehension – Autoři: Maximilian Pfof, Tobias Dörfler, Cordula Alert, rok vydání: 2013 (Pfof a kol., 2013).

The School Age Gender Gap in Reading Achievement: Examining the Influences of Item Format and Intrinsic Reading Motivation – Autoři: Franziska Schwabe, Nele Mcelvany, Matthias Trendtel, rok vydání: 2015 (Schwabe a kol., 2015).

Promotion of Reading and Early Literacy Skills in Schools: a comparison of three European countries – Agnes Stancel-Piątak, Plamen Mirazchiyski, Deana Desa, rok vydání: 2013 (Stancel-Piątak a kol., 2013).

4.35 Nizozemsko

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Nizozemska, odkud mi nepřišla žádná relevantní odpověď. V databázích jsem našla následující výzkumy:

Gender differences in adolescents' out-of-school literacy practices: A multifaceted approach – Autoři: Asli Ünlüsoy, Mariëtte De Haan, Paul M. Leseman, Claudia Van Kruistum, rok vydání: 2010 (Ünlüsoy a kol., 2010).

Why Are Home Literacy Environment and Children's Reading Skills Associated? What Parental Skills Reveal – Autoři: Elsje Van Bergen, Titia Van Zuijen, Dorothy Bishop, Peter F. De Jong, rok vydání: 2017 (Van Bergen a kol., 2017).

The effects of updating ability and knowledge of reading strategies on reading comprehension – Autoři: Marloes M.L. Muijselaar, Peter F. De Jong, rok vydání: 2015 (Muijselaar, De Jong, 2015).

Sociocultural and educational factors for reading literacy decline in the Netherlands in the past decade – Autoři: Andrea Netten, Marinus Voeten, Mienke Droop, Ludo Verhoeven, rok vydání: 2014 (Netten a kol., 2014).

Early home literacy and adolescents' online reading behavior in comparative perspective – Autoři: Natascha Notten, Birgit Becker, rok vydání: 2017 (Notten, Becker, 2017).

Effect of a school library on the reading attitude and reading behaviour in non-western migrant students – Autoři: Ellen Kleijnen, Frank Huysmans, Rudy Ligtvoet, Ed Elbers, rok vydání: 2015 (Kleijnen a kol., 2015).

The Library at School: effects on reading attitude and reading frequency – Autoři: Frank Huysmans, Ellen Kleijnen, Kees Broekhof, Thomas Van Dalen, rok vydání: 2013 (Huysmans a kol., 2013).

Reading Picturebooks as Literature: Four-to-Six-Year-Old Children and the Development of Literary Competence – Autor: Coosje van der Pol, rok vydání: 2012 (van der Pol, 2012).

What oral text reading fluency can reveal about reading comprehension – Autoři: Nathalie J. Veenendaal, Margriet A. Groen, Ludo Verhoeven, rok vydání: 2015 (Veenendaal, a kol., 2015).

Parental bookreading practices among families in the Netherlands – Autor: Elisabeth Duursma, rok vydání: 2014 (Duursma, 2014).

Individual variation in children's reading comprehension across digital text types – Autoři: Sabine S. Fesel, Eliane Segers, Ludo Verhoeven, rok vydání: 2018 (Fesel, a kol., 2018).

Underlying skills of oral and silent reading – Autoři: Madelon van den Boer, Elsje van Bergen, Peter F. de Jong, rok vydání: 2014 (van den Boer, a kol., 2014).

4.36 Norsko

Nejdříve jsem kontaktovala Národní knihovnu Norska, odkud mi poslali informace o některých výzkumech (Tveit, 2012 a Tveit, Mangen, 2014). Dále jsem kontaktovala norské „Norwegian Reading Centre of the University of Stavanger“, kde mě odkázali na jejich webovou stránku, na které jsem našla hlavně odkazy na výzkum PIRLS. Nakonec jsem prohledávala databáze.

Reading Habits and Library Use Among Young Adults – Autor: Åse Kristine Tveit, rok vydání: 2012 (Tveit, 2012).

A joker in the class: Teenage readers' attitudes and preferences to reading on different devices – Autoři: Åse Kristine Tveit, Anne Mangen, rok vydání: 2014 (Tveit, Mangen, 2014).

Are girls really better at reading than boys – or are the tests painting a false picture?

– Autor: Elisabeth Rongved, rok vydání: 2017 (Rongved, 2017).

Reading linear texts on paper versus computer screen: Effects on reading comprehension – Autoři: Anne Mangen, Bente R. Walgermo, rok vydání: 2013

(Mangen, Walgermo, 2013).

Child Readers and the Worlds of the Picture Book – Autoři: Adela Baird, Janet Laugharne, Eva Maagerø a Elise Seip Tønnessen, rok vydání: 2016 (Baird, a kol., 2016).

Internationally Adopted Children's Reading Comprehension in Second Grade –

Autoři: Anne-Lise Rygvold, Steinar Theie, rok vydání: 2016 (Rygvold, Theie, 2016).

Examining the prediction of reading comprehension on different multiple-choice tests – Autoři: Rune Andreassen, Ivar Bråten, rok vydání: 2010 (Andreassen, Bråten, 2010).

Screen vs. Paper: what is the difference for reading and learning? – Autoři: Caroline Myrberg, Ninna Wiberg, rok vydání: 2015 (Myrberg, Wiberg, 2015).

4.37 Polsko

Při vyhledávání polských výzkumů jsem nejdříve kontaktovala polskou národní knihovnu, jejíž pracovnice mě odkázala na knihovní katalog knihovny. Pro vyhledávání v katalogu mi doporučila klíčová slova, která jsem použila. Našla jsem 1 relevantní dokument. Dále mi doporučila kontaktovat „Instytut Książki i Czytelnictwa“ – jeho oddělení čtenářského výzkumu. Institut jsem kontaktovala, ale nepřišla mi žádná odpověď.

Dotaz jsem odeslala i na polský Instytut Badań Edukacyjnych, který v roce 2014 vydal rozsáhlý výzkum dětského čtenářství *Czytelnictwo dzieci i młodzieży*. Odtud mi ale také nepřišla žádná odpověď.

Polské výzkumy jsem tudíž vyhledávala hlavně v databázích.

Learning strategies and reading performance: PISA 2009 results for Poland –

Autoři: Maciej Jakubowski, Marek Muszyński, rok vydání: 2015 (Jakubowski, Muszyński, 2015).

Attention functioning and level of reading skills in early school children – Autor: Anna Nowotnik, rok vydání: 2013 (Nowotnik, 2013).

Badanie opanowania umiejętności czytania przez uczniów klas czwartych szkoły podstawowej – Autoři: Olga Przybyła, Joanna Turek, rok vydání: 2013 (Przybyła, Turek, 2013).

Co studenci uczelni technicznych sądzą o czytaniu? – Autor: Anna Sidoreczuk, rok vydání: 2012 (Sidoreczuk, 2013).

Czytelnictwo dzieci i młodzieży – Autor: Zofia Zasacka, rok vydání: 2014 (Zasacka, 2014).

Praktyki czytelnicze na ekranie – wyniki badania czytelnictwa dzieci i młodzieży – Autor: Zofia Zasacka, rok vydání: 2015 (Zasacka, 2015).

Reading engagement and school achievement of lower secondary school students – Autoři: Zofia Zasacka, Krzysztof Bulkowski, rok vydání: 2017 (Zasacka, Bulkowski, 2017).

Screen-based reading practices – results of the Study on children’s and adolescents’ reading habits and attitudes – Autor: Zofia Zasacka, rok vydání: 2017 (Zasacka, 2017).

4.38 Portugalsko

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Portugalska, odkud mi v odpovědi nepřišly žádné relevantní dokumenty. Dále jsem kontaktovala portugalské ministerstvo školství, odkud mi nepřišla žádná odpověď. Nakonec jsem prohledávala databáze.

Measuring the relation between computer use and reading literacy in the presence of endogeneity – Autoři: Paula Fariña, Ernesto San Martín, David D. Preiss, Magdalena Claro a Ignacio Jara, rok vydání: 2015 (Fariña a kol., 2015).

Motivation for Reading and Writing in Kindergarten Children – Autor: Lourdes Mata, rok vydání: 2011 (Mata, 2011).

4.39 Rakousko

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Rakouska, kterou mi bylo doporučeno prohledat jejich knihovní katalog, ve kterém jsem nenašla žádné relevantní dokumenty. Dále jsem kontaktovala rakouské ministerstvo školství, odkud mě odkázali na výsledky výzkumu PISA z roku 2015. Nakonec jsem prohledávala databáze, ve kterých jsem nenašla žádné relevantní výzkumy.

4.40 Rumunsko

Dvakrát jsem kontaktovala Národní knihovnu Rumunska a rumunské ministerstvo školství, ale nedostala jsem žádnou odpověď. Dále jsem prohledávala databáze, ve kterých jsem nenašla žádné relevantní dokumenty.

4.41 Rusko

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Ruska, odkud mi přišla odpověď, že výzkum dětského čtenářství v Rusku existuje, ale bohužel jsem vzhledem ke své jazykové bariéře nedokázala tento výzkum v katalogu knihovny vyhledat. Dále jsem prohledávala databáze, ve kterých jsem našla jen jeden vhodný výzkum (Zuckerman, a kol., 2013).

Between PIRLS and PISA: The advancement of reading literacy in a 10–15-year-old cohort – Autoři: Galina A. Zuckerman, Galina S. Kovaleva, Marina I. Kuznetsova, rok vydání: 2013 (Zuckerman, a kol., 2013).

4.42 Řecko

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Řecka a řecké ministerstvo školství, odkud mi nepřišla žádná odpověď. Dále jsem prohledávala databáze.

The Relationship Between Reading Comprehension, Decoding, and Fluency in Greek: A Cross-Sectional Study – Autoři: Susana Padeliadu, Faye Antoniou, rok vydání: 2013 (Padeliadu, Antoniou, 2013).

Class Size Effects on Reading Achievement Using PIRLS Data: Evidence From Greece – Autoři: Spyros Konstantopoulos, Anne Traynor, rok vydání: 2014 (Konstantopoulos, Traynor, 2014).

4.43 San Marino

Dvakrát jsem kontaktovala Národní knihovnu San Marina a také Ministerstvo školství a kultury San Marina, odkud mi nepřišly žádné odpovědi. Dále jsem prohledávala databáze, ve kterých jsem nenašla žádný relevantní dokument.

4.44 Slovensko

Kontaktovala jsem PhDr. Juditu Kopáčikovou ze Staromestské knihovny v Bratislavě, která mi poskytla informace o výzkumu dětského čtenářství, jenž na Slovensku proběhl v letech 2010-2011 (*Čítanie mládeže v Slovenskej republike: Interpretácia výsledkov výskumu*) a o jeho dílčích výzkumech (*Čítanie mládeže v*

Trnavskom samosprávnom kraji, Čítanie mládeže v Trenčianskom kraji, Čítanie mládeže v Prešovskom kraji, Čítanie mládeže v Banskobystrickom kraji a Čítanie mládeže v Nitrianskom samosprávnom kraji). Zároveň mi také napsala, že další výzkum dětského čtenářství proběhl na Slovensku v letech 2016-2017 a jeho výsledky se teprve vyhodnocují. K tomuto výzkumu jsem našla informace pouze v podobě elektronické prezentace (Kopáčiková, 2017). Dále jsem výzkumy vyhledávala v databázích.

Čítanie mládeže v Slovenskej republike: Interpretácia výsledkov výskumu – Autoři: Judita Kopáčiková, Ľudmila Hrdináková, Anna Gašparičová, rok vydání: 2011 (Kopáčiková, Hrdináková, Gašparičová, 2011).

Čítanie mládeže v Trnavskom samosprávnom kraji: Interpretácia výsledkov výskumu – Autoři: Ivana Gálusová, Helena Laczová, Darina Kráľová, Júlia Záhorcová, rok vydání: 2011 (Gálusová, Laczová, Kráľová, Záhorcová, 2011).

Čítanie mládeže v Trenčianskom kraji: Interpretácia výsledkov výskumu – Autoři: Sylvia Fabová, Katarína Galádová, Mária Kernová, Peter Martinák, rok vydání: 2011 (Fabová, Galádová, Kernová, Martinák, 2011).

Čítanie mládeže v Prešovskom kraji: Interpretácia výsledkov výskumu – Autoři: Lenka Bartošová, Monika Ferková, Marta Skalková, rok vydání: 2011 (Bartošová, Ferková, Skalková, 2011).

Čítanie mládeže v Banskobystrickom kraji: Interpretácia výsledkov výskumu – Autoři: Lenka Malovcová, Danko Šagiova, Monika Šatarová, rok vydání: 2011 (Malovcová, Šagiova, Šatarová, 2011).

Čítanie mládeže v Nitrianskom samosprávnom kraji: Interpretácia výsledkov výskumu – Autoři: Tatiana Némethová, rok vydání: 2011 (Némethová, 2011).

Čtenářské deníky a četba žáků základních škol – Autor: Ivana Gejgušová, rok vydání: 2012 (Gejgušová, 2012).

Promotion of Family Reading in the Context of Children's Early Reading Literacy Development – Autoři: Viola Tamášová, Zuzana Šulganová, rok vydání: 2016 (Tamášová, Šulganová, 2016).

Reading literacy in the age of digital technologies - Autor: Olga Zápotočná, rok vydání: 2016 (Zápotočná, 2016).

4.45 Slovinsko

Kontakovala jsem Národní knihovnu Slovinska, odkud mi doporučili, abych se podívala na výsledky výzkumu PISA z roku 2015 a poskytli mi odkaz na knihovní katalog knihovny a klíčová hesla ve slovinštině, pomocí kterých jsem vyhledávala výzkumy. Vzhledem k jazykové bariéře se mi ale nepodařilo žádné vhodné výzkumy vyhledat. Dále jsem prohledávala databáze, kde jsem našla pouze jeden relevantní výzkum (Pečjak, Podlesek, Pirc, 2011).

Model of reading comprehension for 5th grade students – Autoři: Sonja Pečjak, Anja Podlesek, Tina Pirc, rok vydání: 2011 (Pečjak a kol., 2011).

4.46 Spojené království Velké Británie a Severního Irska

Při zpracování souhrnu výzkumů z Velké Británie jsem kontaktovala Národní knihovnu Velké Británie, odkud mi přišla odpověď, ovšem bez relevantních dokumentů. Dále jsem procházela výzkumy, které vytvořily britské organizace National Literacy Trust (výzkumy této organizace tvoří většinu britských výzkumů), Book Trust a mezinárodní organizace Scholastic.

4.46.1 Výzkumy organizace National Literacy Trust

Setting the Baseline: The National Literacy Trust's first annual survey into young people's reading - 2010 – Autor: Christina Clark, rok vydání: 2011 (Clark, 2011).

Is Four the Magic Number?: Number of books read in a month and young people's wider reading behaviour – autoři: Christina Clark, Lizzie Poulton, rok vydání: 2011 (Clark, Poulton, 2011).

Mapping the interrelationships of reading enjoyment, attitudes, behaviour and attainment: An exploratory investigation – autoři: Christina Clark, Sarah de Zoysa, rok vydání: 2011 (Clark, Zoysa, 2011).

The Gift of Reading in 2011: Children and young people's access to books and attitudes towards reading – autoři: Christina Clark, Jane Woodley, Fiona Lewis, rok vydání: 2011 (Clark a kol., 2011).

Boys' Reading Commission 2012: A review of existing research conducted to underpin the Commission – autoři: Christina Clark, David Burke, rok vydání: 2012 (Clark, Burke, 2012).

Family Matters: The Importance of Family Support for Young People's Reading: Findings from the National Literacy Trust's 2011 annual literacy survey – autoři: Christina Clark, Irene Picton, rok vydání: 2012 (Clark, Picton, 2012).

Children's and Young People's Reading Today: Findings from the 2011 National Literacy Trust's annual survey – autor: Christina Clark, rok vydání: 2012 (Clark, 2012).

Parents' Views on Literacy Development: A brief poll – autoři: Clare Bolton, Christina Clark, rok vydání: 2012 (Bolton, Clark, 2012).

Accelerated Reader and Young People's Reading: Findings from the National Literacy Trust's 2012 annual literacy survey on reading enjoyment, reading behaviour outside class and reading attitudes – autor: Christina Clark, rok vydání: 2013 (Clark, 2013b).

Baselining Young People's Literacy in Middlesbrough in 2012 – autor: Christina Clark, rok vydání: 2013 (Clark, 2013a).

Children's and Young People's Reading in 2012: Findings from the 2012 National Literacy Trust's annual survey – autor: Christina Clark, rok vydání: 2013 (Clark, 2013c).

Accelerated Reader and Young People's Reading in 2013: Findings from the National Literacy Trust's 2013 annual literacy survey on reading enjoyment, reading behaviour outside class and reading attitudes – autor: Christina Clark, rok vydání: 2014 (Clark, 2014d).

Children's and Young People's Reading in 2013: Findings from the 2013 National Literacy Trust's annual survey – autor: Christina Clark, rok vydání: 2014 (Clark, 2014a).

The Reading Lives of 8 to 11-year-olds 2005 – 2013: Evidence paper for the Read On. Get On campaign – autor: Christina Clark, rok vydání: 2014 (Clark, 2014b).

The Reading Lives of 8 to 11-year-olds in Scotland: 2005 – 2013 – autor: Christina Clark, rok vydání: 2014 (Clark, 2014e).

Young People's Literacy in Middlesbrough in 2013: One year on – autor: Christina Clark, rok vydání: 2014 (Clark, 2014c).

An Evaluation of the First News Reading Package – autoři: Clémence Pabion, Christina Clark, rok vydání: 2015 (Pabion, Clark, 2015).

Children’s and Young People’s Reading in 2014: Findings from the 2014 National Literacy Trust’s annual survey – autor: Christina Clark, rok vydání: 2014 (Clark, 2015).

The Impact of Ebooks on the Reading Motivation and Reading Skills of Children and Young People: A study of schools using RM Books: Final report – autoři: Irene Picton, Christina Clark, rok vydání: 2015 (Picton, Clark, 2015).

Children’s and Young People’s Reading and Writing of Comedy in 2015 – Autorství: National Literacy Trust, rok vydání: 2016 (National Literacy Trust, 2016).

Children’s and Young People’s Reading in 2015: Findings from the National Literacy Trust’s annual survey 2015 – autor: Christina Clark, rok vydání: 2016 (Clark, 2016).

Children’s and Young People’s Reading in Bradford 2015: Evidence from seven schools – autor: Anne Teravainen, rok vydání: 2016 (Teravainen, 2016a).

Children and Young People’s Reading in Manchester in 2016 – autoři: Christina Clark, Anne Teravainen, Irene Picton, rok vydání: 2016 (Clark a kol., 2016).

KS2 Pupils’ Reading in Peterborough 2015: Evidence from eight schools – autoři: Anne Terevainen, rok vydání: 2016 (Terevainen, 2016b).

Reading Enjoyment, Beaviour and Attitudes in Pupils who use Accelerated Reader – autoři: Christina Clark, Anna Cunningham, rok vydání: 2016 (Clark, Cunningham, 2016).

The Impact of Chatterbooks on Children’s Reading Enjoyment, Behaviours and Attitudes – autoři: Clémence Pabion, Christina Clark, rok vydání: 2016 (Pabion, Clark, 2016a).

Young Readers Programme Evaluation 2015/2016 – autoři: Clémence Pabion, Christina Clark, rok vydání: 2016 (Pabion, Clark, 2016b).

Celebrating reading for enjoyment: Findings from our Annual Literacy Survey 2016 – autoři: Christina Clark, Anne Teravainen, rok vydání: 2017 (Clark, Teravainen, 2017).

Premier League Reading Stars: Wales Evaluation Report 2015-2016 – autoři: Clare Wood, Clare Pillinger, Damian Stanley, Gareth Williams, James Adie a Luke Stage, rok vydání: 2017 (Wood a kol., 2017a).

Premier League Reading Stars: Evaluation Report 2015-2016 – autoři: Clare Wood, Clare Pillinger, Damian Stanley, Gareth Williams, James Adie a Luke Stage, rok vydání: pravděpodobně 2017 (Wood a kol., 2017b).

4.46.2 Výzkumy organizace Book Trust

Family Reading Activity Survey: Executive Summary – autoři: Adrienne Burgess, Gregor Jackson, rok vydání: 2010 (Burgess, Jackson, 2010).

The reading gap: The socio-economic gap in children's reading skills: A cross-national comparing using PISA 2009 – autor: John Jerrim, rok vydání: 2013 (Jerrim, 2013).

Family reading habits and the impact of Bookstart: Executive Summary of Findings – autor: Liberty Venn, rok vydání: 2014 (Venn, 2014a).

Family reading habits and the impact of Bookstart: Part one: Nationwide survey of parents of under 5s – autor: Liberty Venn, rok vydání: 2014 (Venn, 2014b).

Reading with children – Findings from a nationwide survey on the reading frequency of Mums and Dads – autoři: Sian Eliot a Laura Venning, rok vydání: 2014 (Eliot, Venning, 2014).

Reading for pleasure: Reviewing the Evidence – Autorství: Coventry University, rok vydání: pravděpodobně 2016 (Coventry University, 2016).

Reading in foster families – Autoři: Katie Rix, Lea Jo, Amy Edwards, rok vydání: 2017 (Rix, Jo, Edwards, 2017).

The digital reading habits of children: A National survey of parent's perceptions of and practices in relation to children's reading for pleasure with print and digital books – Autoři: Natalia Kucirkova a Karen Littleton, rok vydání: 2016 (Kucirkova, Littleton, 2016).

4.46.2.1 Výstupy z projektů

Organizace BookTrust na svých webových stránkách zpřístupňuje výstupní hodnocení proběhlých projektů, které se zaměřovaly na podporu čtenářství a čtenářských dovedností a které tato organizace podporovala, nebo zpracovala.

Evaluation of Booktime in England: 2012-2013 – Autoři: Harriet Weaving a Rose Cook, rok vydání: 2013 (Weaving, Cook, 2013).

Booktime parent and teacher surveys 2013-2014 – Autor: Cathy Harris, rok vydání: 2014 (Harris, 2014).

Bookbuzz student and coordinator surveys: 2014-2015 – Autor: Cathy Harris, rok vydání: 2015 (Harris, 2015).

Beyond Booked Up Evaluation 2015-16: Executive summary – Autorství: BookTrust, rok vydání: 2016 (BookTrust, 2016).

Time to Read evaluation 2016-2017: executive summary – Autor: Sian Eliot, rok vydání: 2017 (Eliot, 2017).

Final report for Book sharing in the home: an ethnographic study – Autoři: Kate Pahl, Margaret Lewis, Louise Ritchie, rok vydání: 2010 (Pahl a kol., 2010).

4.46.3 Výzkumy organizace Scholastic

Mezinárodní organizace Scholastic vydává vždy jednou za dva roky studii Kids & Family Reading Report TM. Tyto výzkumy ovšem nejsou pouze z evropské části organizace – evropský výzkum, který se týkal čtenářství ve Velké Británii se konal v létě 2015 a vyšel pod názvem **Kids & Family Reading Report TM: UNITED KINGDOM** (Scholastic, YouGov, 2015). Organizace Scholastic jej zpracovala ve spolupráci s firmou YouGov.

4.46.4 Výzkumy nalezené v databázích

Families that read: A time-diary analysis of young people's and parent's reading – Autor: Killian Mullan, rok vydání: 2010 (Mullan, 2010).

Reporting on Reading: A Survey into the Reading Attitudes and Personal Reading Habits of Year 2 Children – Autoři: Michelle Austin a Bidy Casselden, rok vydání: 2010 (Austin, Casselden, 2010).

The Impact of e-Books on Young Children's Reading Habits – Autor: Sally Maynard, rok vydání: 2010 (Maynard, 2010).

Gender differences in the strength of association between motivation, competency beliefs and reading skill – Autoři: Sarah Logan, Emma Medford, rok vydání: 2011 (Logan, Medford, 2011).

Consulting the Experts: Martha and Alex Talk about Books and Reading – Autor: Fiona Maine, rok vydání: 2012 (Maine, 2012).

Gender differences in reading motivation: does sex or gender identity provide a better account? – Autoři: Sarah McGeown, Hannah Goodwin, Nikola Henderson a Penelope Wright, rok vydání: 2012 (McGeown a kol., 2012).

Parents reading with their toddlers: The role of personalization in book engagement – Autoři: Natalia Kucirkova, David Messer, Denise Whitelock, rok vydání: 2013. (Kucirkova, Messer, Whitelock, 2013).

Reading Motivation and Engagement in the Primary Classroom: Theory, Research and Practice – Autor: Sarah McGeown, rok vydání: 2013 (McGeown, 2013).

The relationship between young children's enjoyment of learning to read, reading attitudes, confidence and attainment – Autoři: Sarah P. McGeown, Rhona S. Johnston, Jo Walker, Kathryn Howatson, Ann Stockburn a Paul Dufton, rok vydání: 2015 (McGeown a kol., 2015a).

Fiction and Non-Fiction Reading and Comprehension in Preferred Books – Autor: Keith J. Topping, rok vydání: 2014 (Topping, 2014).

Exploring the relationship between adolescent's reading skills, reading motivation and reading habits – Autoři: Sarah P. McGeown, Lynne G. Duncan, Yvonne M. Griffiths a Sue E. Stothard, rok vydání: 2015 (McGeown a kol., 2015b).

Sex or gender identity? Understanding children's reading choices and motivation – Autor: Sarah P. McGeown, rok vydání: 2015 (McGeown, 2015).

Understanding children's reading activities: Reading motivation, skill and child characteristics as predictors – Autoři: Sarah P. McGeown, Cara Osborne, Amy Warhust, Roger Norgate, Lynne G. Duncane, rok vydání: 2016 (McGeown a kol., 2016).

Book or screen, pen or keyboard? A cross-cultural sociological analysis of writing and reading habits basing on Germany, Italy and the UK – Autoři: Manuela Farinosi, Christopher Lim a Julia Roll, rok vydání: 2016 (Farinosi a kol., 2016).

4.47 Srbsko

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Srbska a srbské Ministerstvo školství, vědy a technologického vývoje, odkud mi nepřišly žádné odpovědi. Dále jsem prohledávala databáze, kde jsem nenašla žádné relevantní výzkumy.

4.48 Španělsko

Nejprve jsem kontaktovala Národní knihovnu Španělska, odkud mě přesměrovali na španělské ministerstvo školství. Z ministerstva školství mi byly poslány odkazy na 3 výzkumy z let 2010, 2011 a 2012. Dále jsem prohledávala databáze.

Kapitola **La lectura en los menores** z výzkumu **Hábitos de lectura y compra de libros en España 2010** – Autorství: Conecta Research, Federation of Publishers' Guilds of Spain, Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, rok vydání: 2011 (Conecta Research a kol., 2011).

Kapitola **La lectura en los menores** z výzkumu **Hábitos de lectura y compra de libros en España 2011** - – Autorství: Conecta Research, Federation of Publishers' Guilds of Spain, Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, rok vydání: 2012 (Conecta Research a kol. 2012).

Kapitola **La lectura en los menores** z výzkumu **Hábitos de lectura y compra de libros en España 2012** - – Autorství: Conecta Research, Federation of Publishers' Guilds of Spain, Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, rok vydání: 2013 (Conecta Research a kol., 2013).

Measuring the relation between computer use and reading literacy in the presence of endogeneity – Autoři: Paula Fariña, Ernesto San Martín, David D. Preiss, Magdalena Claro a Ignacio Jara, rok vydání: 2015 (Fariña, San Martín, Preiss, Claro, Jara, 2015).

The role of online reader experience in explaining students' performance in digital reading – Autoři: Javier Gil-Flores, Juan-Jesús Torres-Gordillo, Víctor-Hugo Perera-Rodríguez, rok vydání: 2012 (Gil-Flores a kol., 2012).

4.49 Švédsko

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Švédska, odkud mi v odpovědi nepřišly žádné relevantní dokumenty. Dále jsem prohledávala databáze.

A Study of Swedish Children's Attitudes to Reading and Public Library Activities –

Autor: Åse Hedemark, rok vydání: 2012 (Hedemark, 2012).

4.50 Švýcarsko

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Švýcarska, odkud mi v odpovědi nepřišly žádné relevantní dokumenty. Na jejich doporučení jsme dále kontaktovala švýcarský „Institut für Kinder- und Jugendmedien SIKJM“, odkud mi odpověděli, že ve Švýcarsku kromě výzkumu PISA žádný výzkum dětského čtenářství neprobíhal. Dále jsem prohledávala databáze, kde jsem nenašla žádný vhodný výzkum.

4.51 Turecko

Dvakrát jsem kontaktovala Národní knihovnu Turecka a poté také turecké ministerstvo školství, ale nepřišla mi žádná odpověď. Dále jsem prohledávala databáze.

Determination of Reading Levels of Primary School Students – Autor: Hülya Kodan, rok vydání: 2017 (Kodan, 2017).

Impacts of Watching Television and Computer Using on Student' Reading Habits –

Autoři: Ayşe Gül Aksaçlıoğlu, Bülent Yılmaz, rok vydání: 2013 (Aksaçlıoğlu, Yılmaz, 2013).

The Reading Profile of Turkish Primary School Students – Autor: Nilgün Dag, rok vydání: 2017 (Dag, 2017).

4.52 Ukrajina

Kontaktovala jsem Národní knihovnu Ukrajiny, odkud mi přišla rešerše dokumentů, ale z důvodu jazykové bariéry jsem nebyla schopna vybrat žádný relevantní dokument. Dále jsem prohledávala databáze, kde jsem nenašla žádné vhodné výzkumy.

5. Analýza vybraných výzkumů

Vybrané výzkumy jsou porovnávány s českými výzkumy České děti jako čtenáři z let 2014 a 2017.

5.1 Velká Británie - Children's and Young People's Reading in 2015: Findings from the National Literacy Trust's annual survey 2015

Children's and Young People's Reading in 2015 je výzkum, který vytvořila britská organizace National Literacy Trust. Jedná se již o šestý výzkum tohoto typu od této organizace v řadě. Předchozí ročníky výzkumu se konaly v letech 2010-2014.

Průzkum podrobně zkoumá názory a postoje dětí ze Spojeného království ke všem formám gramotnosti, včetně čtení, psaní, mluvení a poslechových dovedností. Většina výsledků je zároveň přehledně srovnávána s výsledky předchozích ročníků výzkumu.

5.1.1 Metodologie

Výzkumu se zúčastnilo 32 569 dětí a mladých lidí ve věku 8-18 let ze 111 škol ze Spojeného království. Výzkum se konal na přelomu listopadu a prosince 2015.

Dětem byly pokládány jak otevřené, tak uzavřené otázky.

V úvodní části výzkumu jsou shrnuty odpovědi na otázky, které se soustředí na čtenářské aktivity dětí a mládeže – jak často čtou, jestli si čtení užívají, proč by měli číst mimo školu, vyjádření souhlasu/nesouhlasu s tvrzeními týkajícími se čtení, formy čtených materiálů, oblíbené tituly knih, čtenářství rodičů.

Následně jsou tyto odpovědi převedeny do grafů, které znázorňují vztahy mezi pohlavím, věkem a socioekonomickým zázemím respondentů a jejich odpověďmi. V další části se výzkum zaměřuje na vlastnosti, které předpovídají čtenářské dovednosti.

Součástí výzkumu jsou i přehledně vypracované tabulky, které obsahují podrobné analýzy výsledků odpovědí respondentů.

5.1.2 Hlavní výsledky

Výsledky jsou zde srovnávány s výsledky výzkumů z předchozích let.

Děti si podle výsledků z roku 2015 čtení užívají více než v předchozích letech, stejně tak čtou častěji i mimo školu. Děti častěji čtou online materiály (mezi čtené materiály je v tomto výzkumu zahrnuto například čtení textových zpráv, nebo používání sociálních sítí). 6 z 10 respondentů uvádí, že mají svůj oblíbený příběh – mezi 3

nejoblíbenější knihy patří „*Diary of a Wimpy Kid*“, „*Harry Potter*“ a „*Girl Online*“. Ve Velké Británii jsou stejně jako v českém výzkumu více zastoupeny dívky. Mladší děti (ve výzkumu věková skupina 8-10 let) čtou častěji než děti starší (ve výzkumu věkové skupiny 11-14 let a 14-16 let).

5.1.3 Porovnání s českým výzkumem

Oproti českým výzkumům zde chybí věková skupina dětí mladších 8 let. Také zde nejsou zahrnuty žádné otázky ohledně toho, jak děti využívají služby knihoven. Chybí zde osobní interakce s dětmi, jelikož jsou do výzkumu odpovědi získávány jen podle dotazníků a také chybí spolupráce s rodiči, která by pomohla odhalit vztah čtenářství dítěte s jeho rodinným zázemím (jediným ukazatelem, který by mohl prozradit, z jakých poměrů dítě pochází je to, jestli dítě dostává tzv. „free school meals“¹², ale v těchto výsledcích nejsou žádné výrazné odchylky od dětí, které „free school meals“ nedostávají).

Na rozdíl od českých výzkumů jsou zde podrobněji rozděleny věkové kategorie, které umožňují důkladněji sledovat čtenářský vývoj mládeže v pubertě. Také se zde liší počet respondentů – zatímco do britského výzkumu se v roce 2015 zapojilo 32 569 dětí a mladých lidí, do českých výzkumů se v roce 2013 zapojilo 2032 dětí a mladých lidí, v roce 2017 to bylo 504 dětí (věková kategorie 6-8 let).

5.2 Slovensko - Čítanie mládeže v Slovenskej republike

Čítanie mládeže v Slovenskej republike je výzkum Slovenské asociácie knižníc – sekce veřejných knižnic, který se uskutečnil v letech 2010-2011 a navazuje tak na výzkum, který probíhal v roce 2008 v bratislavském kraji.

Kromě dokumentu, který shrnuje výsledky všech krajů, které se výzkumu účastnily, zároveň v každém z nich vyšla individuální zpráva s výsledky za konkrétní kraj (*Čítanie mládeže v Trnavskom samosprávnom kraji*, *Čítanie mládeže v Trenčianskom kraji*, *Čítanie mládeže v Prešovskom kraji*, *Čítanie mládeže v Banskobystrickom kraji* a *Čítanie mládeže v Nitrianskom samosprávnom kraji*).

¹² „Free school meals“ je program fungující ve Velké Británii, který dětem poskytuje bezplatná školní jídla, pokud rodiče dítěte splňují určitá kritéria (např. pobírají finanční podporu od státu). Free school meals. *Benefits calculator - entitled to - independent|accurate|reliable* [online]. c2000-2017 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <https://www.entitledto.co.uk/help/free-school-meals>

Součástí zprávy z výzkumu je i vzor dotazníku, s nímž respondenti pracovali.

Výzkum je zaměřený i na služby knihoven dětem.

V letech 2016-2017 probíhal další výzkum čtenářství slovenské mládeže ve věku 13-17 let, jehož výsledná zpráva ale zatím není k dispozici.

5.2.1 Metodologie

Výzkumu se celkem zúčastnilo 12 393 respondentů ze 177 základních škol, 66 středních odborných škol a 54 gymnázií. Jednalo se o mládež ve věku 13-17 let.

Výzkum byl prováděn pomocí dotazníků, které rozdávali zaměstnanci knihoven a učitelé škol, které se průzkumu účastnily.

Dětem byly v dotaznících pokládány otevřené i uzavřené otázky.

Výzkum je rozdělen do kapitol a podkapitol, které se věnují využívání médií a volnému času mládeže, navštěvování kulturních akcí, čtení, zájmům mládeže, navštěvování knihoven, čtení ve škole, vztahu rodin respondentů ke čtení, vztahu respondentů ke knihám a prestiži čtení.

Výsledky jsou zaznamenány v tabulkách a srovnány podle krajů (je zde zahrnut i kraj Bratislavský, kde výzkum proběhl v roce 2008).

5.2.2 Hlavní výsledky

Protože mají děti v dnešní době mnoho jiných aktivit, čas, který věnují čtení, se zkracuje. Z užívání elektronických médií děti preferují sledování televize, to se ale s rostoucím věkem mění (v závislosti na tom, jak se dítě odpoutává od rodinného prostředí). Mezi nejnavštěvovanější kulturní instituce patří kina a čtení je užíváno jako strategie pro získávání informací. Knihovny navštěvují ti, kteří chtějí a mají o služby knihoven zájem – polovina respondentů do knihoven chodit vůbec nechce. Polovina respondentů také v knihovnách postrádá nové knihy (beletrie), zatímco odborné knihy postrádá v knihovnách jen desetina respondentů. Možnost přístupu na internet v knihovnách mládež neláká (přístup k internetu má většina dětí i doma).

Mládež čtení příliš nebaví a spíše upřednostňuje pasivní přijímání informací.

Pro řešení úkolů do školy mládež upřednostňuje hledání informací na internetu, zatímco tištěná média za tímto účelem nevyužívají.

Ve výzkumu se zmiňuje, že je nutné slovenskou mládež ke čtení více směřovat a podporovat ji v době, kdy čtenářství vzniká (tedy již od útlého dětství).

5.2.3 Porovnání s českým výzkumem

Součástí slovenského výzkumu jsou kromě souhrnné části i dokumenty, které rekapituluji čtenářství v jednotlivých slovenských krajích – to je vhodný nástroj pro porovnání čtenářství mládeže v jednotlivých krajích Slovenska, který by se mohl aplikovat i do českého výzkumu.

Na rozdíl od českého výzkumu byly odpovědi získávány pouze pomocí dotazníků, ale zúčastnilo se jej celkem 12 393 respondentů. Respondenti byli ovšem pouze ve věkové kategorii 13-17 let.

Oproti českému výzkumu zde chybí více otázek na čtenářské zázemí, které dítě v rodině má.

Stejně jako český výzkum se i ten slovenský zabývá úlohou, kterou v cestě ke vztahu ke čtenářství hrají knihovny.

Celkově je tento výzkum (až na způsob získávání odpovědí a věkový rozptyl respondentů) velmi podobný výzkumu České děti jako čtenáři – mimo jiné i tím, že instituce, od které vzešel popud na uspořádání výzkumu, je z knihovnického prostředí.

5.3 Německo – Vorlese-Studie 2016

Výzkumy německé organizace Stiftung Lesen, pořádané každoročně od roku 2007, se vždy zaměřují hlavně na hlasité předčítání dětem. Výzkum z roku 2010 se zabývá předčítáním a vyprávěním dětem v rodinách s přistěhovaleckým pozadím (průzkum reprezentativního vzorku migrantů v Německu s alespoň jedním dítětem ve věku od 2 do 8 let). Výzkum z roku 2011 se zabývá významem předčítání dětem (průzkum reprezentativního vzorku dětí a mládeže od 10 do 19 let). Výzkum z roku 2012 se zaměřuje na předčítání rodičů dětem (průzkum reprezentativního vzorku rodičů s dětmi od 2 do 8 let). Výzkum z roku 2013 se zaměřuje na předčítání v rodinách (průzkum reprezentativního vzorku rodičů s dětmi od 2 do 8 let). Výzkum z roku 2014 se také zabývá předčítáním v rodinách (průzkum reprezentativního vzorku rodičů s dětmi od 2 do 8 let). Výzkum z roku 2015 se zabývá předčítáním nahlas (průzkum reprezentativního vzorku matek s dětmi od 8 do 12 let). Výzkum z roku 2016 se zabývá také hlasitým předčítáním a tím, co děti při předčítání chtějí (průzkum reprezentativního vzorku matek s dětmi od 5 do 10 let).

Pro analýzu jsem si zvolila výzkum z roku 2016.

5.3.1 Metodologie

Výzkum s názvem **2016 Reading aloud study – What Do Children Want? (Vorlesestudie 2016: Was wünschen sich Kinder?)** se zabývá předčítáním dětem a tím, co od předčítání děti chtějí. Výzkumu se zúčastnilo 521 dětí ve věku od 5 do 10 let se svými matkami a sběr dat probíhal pomocí standardního osobního interview, která probíhala v domovech respondentů. Sběr dat probíhal od 14. června do 8. července 2016.

Výzkumná zpráva je členěna do 5 kapitol. Jednotlivé otázky, které byly dětem/rodičům pokládány, jsou vypsány a odpovědi na ně zobrazeny procentuálně.

5.3.2 Hlavní výsledky

91 % z dotázaných dětí má rádo předčítání – hlavně příjemnou a klidnou atmosféru, která při něm vládne, předčítané příběhy, samotný akt hlasitého předčítání a to, že si rodiče na děti udělají čas a děti tak mají své rodiče jen pro sebe.

Děti chtějí, aby jim byly předčítány stále nové příběhy – vzrušující, zábavné a strašidelné, nebo příběhy s postavami, které jsou dětem již známé a mají je rády. Zároveň si chtějí o svých oblíbených příbězích a postavách z nich více povídat. Také chtějí slýchat příběhy o věcech a tématech, které je zajímají.

Mladší děti chtějí, aby jim byly předčítány vtipné příběhy, starší děti chtějí příběhy spíše napínavé.

Děti si uvědomují, že předčítání nemusí být pro jejich rodiče zábavné – a právě toto jim poté kazí požitky z předčítání. Je tedy důležité, aby byl rodič na čtení dobře naladěný. Samozřejmostí je i vhodný výběr čteného příběhu.

Pro děti je hodnotné i předčítání mimo domov, které předčítání doma doplňuje, ale nemůže ho nahradit – děti by postrádaly blízkost se svými rodiči.

95 % dětí předčítají jejich matky. Třetina rodičů dětem nepředčítá dostatečně.

5.3.3 Porovnání s českým výzkumem

Kapitola věnovaná předčítání je i součástí obou českých výzkumů, i když jen v několika otázkách a ne v takové míře. Český výzkum se v obou ročnících věnuje jen tomu, jestli rodiče dítěti předčítají, jestli dětem častěji předčítají matky, nebo otcové (v odpovědi na tuto otázku se české i německé děti shodují – více jim předčítají matky), a četnosti předčítání.

V německém výzkumu jsou otázky, které by se mohly do dalších ročníků českého výzkumu zapojit a mohly by pomoci odhalit příčiny čtenářství, nebo nečtenářství českých dětí. Například otázka, jestli rodiče čtou dětem rádi (z úhlu pohledu dítěte i rodiče) – z německého výzkumu vyplývá, že děti poznají, když jim rodiče nečtou s nadšením. Pokud rodiče předčítají bez zájmu, tak to dětem kazí požitek z předčítání.

Druhou otázkou, kterou považuji za vhodnou, aby se do českého výzkumu zapojila, je, jakou literaturu rodiče dětem čtou – zda se dětem líbí to, co jim rodiče předčítají, zda to souvisí s jejich zájmy, nebo zda předčítání děti neodrazuje od dalšího samostatného čtení.

Německý výzkum je svým zaměřením od českého výzkumu rozdílný, ale považuji jeho části za inspirativní a domnívám se, že si téma předčítání v českém výzkumu zaslouží více pozornosti.

5.4 Další inspirace

Ráda bych zde zmínila i další výzkumy aspektů dětského čtenářství, které považuji za zajímavé a jimž není v České republice zatím věnována pozornost.

5.4.1 Reading in foster families

Výzkum britské organizace National BookTrust z roku 2017 se věnuje čtení v pěstounských rodinách a tomu, jak pěstouni podporují (a jak by mohli více podporovat) své svěřence ve čtení. Do výzkumu se prostřednictvím online dotazníku zapojilo 598 pěstounů a 35 dětí v pěstounské péči. Dále se do výzkumu prostřednictvím telefonního rozhovoru zapojilo 18 pěstounů a 15 dětí v pěstounské péči přes Skype, Facetime nebo telefon.

5.4.2 Children and Young People's Reading in Manchester in 2016

Výzkum britské organizace National Literacy Trust z roku 2016 se zaměřuje na čtenářství dětí a mládeže navštěvujících školy v Manchesteru. Celkově se do tohoto výzkumu zapojilo 5 262 dětí a mladých lidí. Tento výzkum je svým zaměřením podobný individuálním krajo­vým zprávám slovenského výzkumu Čítanie mládeže v Slovenskej republike. Myslím si, že by nebylo špatné zapojit takový způsob hodnocení výsledků i do českého výzkumu – výsledkem by tak mohl být nástroj pro poznání úrovně čtenářství dětí a mládeže v jednotlivých krajích (nebo městech) České republiky. Ten by mohl sloužit například knihovníkům, nebo učitelům, aby svou práci cílili správným směrem.

6. Závěr

Ve své práci jsem nejprve stručně představila koncept dětského čtenářství – definovala jsem základní termíny související se čtenářstvím, popsala počátky čtení a čtenářství u dětí, faktory ovlivňující čtenářství a vývojové etapy čtenáře.

Ve druhé kapitole jsem se podrobněji věnovala tématu rodiny a dětského čtenářství. Na základě literatury z posledních let jsem popsala vliv čtenářského chování rodičů na čtenářství dítěte, jak rodina motivuje děti ke čtení, vliv vzdělání rodičů, vliv předčítání a vliv zvyklosti dávat dětem knihu jako dárek na čtenářství dětí. Téma vlivu rodiny na čtenářství dětí bych ráda v budoucnu ještě více zkoumala.

Poté následovalo vypracování přehledu výzkumů dětského čtenářství v evropských zemích, spolu s podrobnější analýzou vybraných výzkumů. K analýze vybraných výzkumů jsem připojila i doporučení, která by se mohla v budoucnu aplikovat do výzkumu *České děti jako čtenáři*.

Českému výzkumu *České děti jako čtenáři* se svým zaměřením podobá jen málo výzkumů v Evropě – dá se porovnat s britskými výzkumy *Children's and Young People's Reading*, slovenským výzkumem *Čítanie mládeže v Slovenskej republike* a polským výzkumem *Czytelnictwo dzieci i młodzieży*. Žádné jiné výzkumy nejsou tak komplexní.

Ostatní výzkumy se naopak zaměřují na jednotlivé aspekty dětského čtenářství více detailně. To by se českému výzkumu dalo vytknout – zkoumá čtenářství dětí z mnoha úhlů, ale nezkoumá jej do hloubky.

Doporučení pro český výzkum nejsou jediným výstupem, který plyne z této bakalářské práce. Souhrn literatury, který jsem v rámci práce vypracovala, může být přínosný pro pracovníky knihoven, učitele i rodiče, kteří hledají cesty, jak rozvíjet čtenářství dětí, nebo pro vědecké pracovníky, kteří hledají podklady pro svůj výzkum.

Seznam použité literatury

AKSAÇLIOĞLU, Ayşe Gül a Bülent YILMAZ. Impacts of Watching Television and Computer Using on Student' Reading Habits. *Türk Kütüphaneciliği* [online]. Türk Kütüphaneciler Derneği (Turkish Librarians' Association), 2013, **21**(1), 3-28 [cit. 2018-01-15]. ISSN 1300-0039. Dostupné z:

<https://doaj.org/article/2158cda7f88c42d587910ba5a070c2fe>

ANDREASSEN, Rune a Ivar BRÅTEN. Examining the prediction of reading comprehension on different multiple-choice tests. *Journal of Research in Reading* [online]. 2010, **33**(3), 263-283 [cit. 2018-02-23]. DOI: 10.1111/j.1467-9817.2009.01413.x. ISSN 01410423. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/j.1467-9817.2009.01413.x>

ARAÚJO, Luisa a Patricia COSTA. Home book reading and reading achievement in EU countries: the Progress in International Reading Literacy Study 2011 (PIRLS). *Educational Research and Evaluation* [online]. 2015, **21**(5-6), 422-438 [cit. 2018-03-03]. DOI: 10.1080/13803611.2015.1111803. ISSN 1380-3611. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13803611.2015.1111803>

AUSTIN, Michelle a Bidy CASSELDEN. Reporting on Reading: A Survey into the Reading Attitudes and Personal Reading Habits of Year 2 Children. *School Librarian* [online]. 2010, **58**(3, Autumn 2010), 133-135 [cit. 2017-12-15]. ISSN 00366595.

BAIRD, Adela, Janet LAUGHARNE, Eva MAAGERØ a Elise Seip TØNNESSEN. Child Readers and the Worlds of the Picture Book. *Children's Literature in Education* [online]. 2016, **47**(1), 1-17 [cit. 2018-02-23]. DOI: 10.1007/s10583-015-9244-4. ISSN 0045-6713. Dostupné z: <http://link.springer.com/10.1007/s10583-015-9244-4>

BARTOŠOVÁ, Lenka, Monika FERKOVÁ a Marta SKALKOVÁ. Čítanie mládeže v Prešovskom kraji: Interpretácia výsledkov výskumu [online]. Prešov, 2011 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <http://www.kniznica-poh.sk/index.php/citanie-mladeze>

BEHRENS, Peter a Thomas RATHGEB. *JIM-STUDIE 2011 - Jugend, Information, (Multi-) Media: Basisstudie zum Medienumgang 12- bis 19-Jähriger in Deutschland* [online]. Stuttgart: Medienpädagogischer Forschungsverbund Südwest, 2011, 72 s. [cit. 2018-01-16]. Dostupné z:

http://www.mpfs.de/fileadmin/files/Studien/JIM/2011/JIM_Studie_2011.pdf

BEHRENS, Peter a Thomas RATHGEB. *JIM-STUDIE 2012 - Jugend, Information, (Multi-) Media: Basisuntersuchung zum Medienumgang 12- bis 19-Jähriger* [online]. Stuttgart: Medienpädagogischer Forschungsverbund Südwest, 2012, 72 s. [cit. 2018-01-16]. Dostupné z:

http://www.mpfs.de/fileadmin/files/Studien/JIM/2012/JIM_Studie_2012.pdf

BEHRENS, Peter a Thomas RATHGEB. *JIM-STUDIE 2013 - Jugend, Information, (Multi-) Media: Basisuntersuchung zum Medienumgang 12- bis 19-Jähriger* [online]. Stuttgart: Medienpädagogischer Forschungsverbund Südwest, 2013, 72 s. [cit. 2018-01-16]. Dostupné z:

http://www.mpfs.de/fileadmin/files/Studien/JIM/2013/JIM_Studie_2013.pdf

BEHRENS, Peter a Thomas RATHGEB. *JIM-STUDIE 2014 - Jugend, Information, (Multi-) Media: Basisuntersuchung zum Medienumgang 12- bis 19-Jähriger in Deutschland* [online]. Stuttgart: Medienpädagogischer Forschungsverbund Südwest, 2014, 71 s. [cit. 2018-01-16]. Dostupné z:

http://www.mpfs.de/fileadmin/files/Studien/JIM/2014/JIM_Studie_2014.pdf

BEHRENS, Peter a Thomas RATHGEB. *KIM-Studie 2010- Kinder+Medien Computer + Internet: Basisuntersuchung zum Medienumgang 6- bis 13-Jähriger in Deutschland* [online]. Stuttgart: Medienpädagogischer Forschungsverbund Südwest, 2010, 76 s. [cit. 2018-01-16]. Dostupné z:

http://www.mpfs.de/fileadmin/files/Studien/KIM/2010/KIM_Studie_2010.pdf

BEHRENS, Peter a Thomas RATHGEB. *KIM-Studie 2012 Kinder+Medien Computer+Internet: Basisuntersuchung zum Medienumgang 6- bis 13-Jähriger in Deutschland* [online]. Stuttgart: Medienpädagogischer Forschungsverbund Südwest, 2012, 84 s. [cit. 2018-01-16]. Dostupné z:

http://www.mpfs.de/fileadmin/files/Studien/KIM/2012/KIM_Studie_2012.pdf

BEHRENS, Peter a Thomas RATHGEB. *MiniKIM 2012 - Kleinkinder und Medien: Basisuntersuchung zum Medienumgang 2- bis 5-Jähriger in Deutschland* [online]. Stuttgart: Medienpädagogischer Forschungsverbund Südwest, 2013, 36 s. [cit. 2018-01-16]. Dostupné z:

http://www.mpfs.de/fileadmin/files/Studien/miniKIM/2012/miniKIM_Studie_2012.pdf

BOOK TRUST. *Beyond Booked Up Evaluation 2015-16: Executive Summary* [online]. Book Trust [cit. 2017-10-17]. Dostupné z:

<https://www.booktrust.org.uk/globalassets/resources/research/beyond-booked-up-executive-summary-final-13-01.pdf>

BOLTON, Clare a Christina CLARK. *Parents' Views on Literacy Development: A brief poll* [online]. London: National Literacy Trust, 2012, 7 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z:

<https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/parents-views-literacy-development-2012-brief-poll/>

BURGESS, Adrienne a Gregor JACKSON. *Family Reading Activity Survey: Executive Summary* [online]. Book Trust, 2010, 3 s. [cit. 2017-10-17]. Dostupné z:

<https://www.booktrust.org.uk/globalassets/resources/research/fatherhood-institute-survey-sept-2010-exec-summary.pdf>

CLARK, Christina. *Setting the Baseline: The National Literacy Trust's first annual survey into young people's reading - 2010* [online]. London: National Literacy Trust, 2010, 49 s. [cit. 2017-12-17]. Dostupné z:

<https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/childrens-and-young-peoples-reading-2010-setting-baseline/>

CLARK, Christina. *Children's and Young People's Reading Today: Findings from the 2011 National Literacy Trust's annual survey* [online]. London: National Literacy Trust, 2012, 60 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z:

<https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/childrens-and-young-peoples-reading-today/>

CLARK, Christina. *Accelerated Reader and Young People's Reading: Findings from the National Literacy Trust's 2012 annual literacy survey on reading enjoyment, reading behaviour outside class and reading attitudes* [online]. London: National Literacy Trust, 2013b, 41 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z:

<https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/accelerated-reader-and-young-peoples-reading-2012-findings-national-literacy-trusts-2012-annual-literacy-survey-reading-enjoyment-reading-behaviour-outside-class-and-reading-attitudes/>

CLARK, Christina. *Baselining Young People's Literacy in Middlesbrough in 2012: Findings from the 2012 National Literacy Trust's annual survey* [online]. London: National Literacy Trust, 2013a, 72 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z:

<https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/children-and-young-peoples-literacy-middlesbrough-2013-one-year/>

CLARK, Christina. *Children's and Young People's Reading in 2012: Findings from the 2012 National Literacy Trust's annual survey* [online]. London: National Literacy Trust, 2013c, 68 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/childrens-and-young-peoples-reading-2012/>

CLARK, Christina. *Accelerated Reader and Young People's Reading in 2013: Findings from the National Literacy Trust's 2013 annual literacy survey on reading enjoyment, reading behaviour outside class and reading attitudes* [online]. London: National Literacy Trust, 2014d, 48 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z:

<https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/accelerated-reader-and-young-peoples-reading-2013/>

CLARK, Christina. *Children's and Young People's Reading in 2013: Findings from the 2013 National Literacy Trust's annual survey* [online]. London: National Literacy Trust, 2014a, 66 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/childrens-and-young-peoples-reading-2013/>

CLARK, Christina. *The Reading Lives of 8 to 11-year-olds 2005 – 2013: Evidence paper for the Read On. Get On campaign* [online]. London: National Literacy Trust, 2014b, 59 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/reading-lives-8-11-year-olds-2005-2013/>

CLARK, Christina. *The Reading Lives of 8 to 11-year-olds in Scotland: 2005 – 2013* [online]. London: National Literacy Trust, 2014e, 41 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/reading-lives-8-11-year-olds-scotland-2005-2013/>

CLARK, Christina. *Young People's Literacy in Middlesbrough in 2013: One year on* [online]. London: National Literacy Trust, 2014c, 79 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/children-and-young-peoples-literacy-middlesbrough-2013-one-year/>

CLARK, Christina. *Children's and Young People's Reading in 2014: Findings from the 2014 National Literacy Trust's annual survey* [online]. London: National Literacy Trust, 2015, 76 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/childrens-and-young-peoples-reading-2014/>

CLARK, Christina. *Children's and Young People's Reading in 2015: Findings from the National Literacy Trust's annual survey 2015* [online]. London: National Literacy Trust, 2016, 66 s. [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/childrens-and-young-peoples-reading-2015-report/>

CLARK, Christina a David BURKE. *Boys' Reading Commission 2012: A review of existing research conducted to underpin the Commission* [online]. London: National Literacy Trust, 2012, 28 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/boys-reading-2012-review-existing-research/>

CLARK, Christina a Anna CUNNINGHAM. *Reading Enjoyment, Behaviour and Attitudes in Pupils who use Accelerated Reader* [online]. London: National Literacy Trust, 2016, 36 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/reading-enjoyment-behaviour-and-attitudes-pupils-who-use-accelerated-reader/>

CLARK, Christina a Sarah DE ZOYSA. *Mapping the interrelationships of reading enjoyment, attitudes, behaviour and attainment: An exploratory investigation* [online]. London: National Literacy Trust, 2011, 26 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/mapping-interrelationships-reading-enjoyment-attitudes-behaviour-and-attainment-2011/>

CLARK, Christina a Irene PICTON. *Family Matters: The Importance of Family Support for Young People's Reading: Findings from the National Literacy Trust's 2011 annual literacy survey* [online]. London: National Literacy Trust, 2012, 26 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/family-matters-importance-family-support-young-peoples-reading-2011/>

CLARK, Christina a Lizzie POULTON. *Is Four the Magic Number?: Number of books read in a month and young people's wider reading behaviour* [online]. London: National Literacy Trust, 2011, 16 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/four-magic-number-number-books-read-month-and-young-peoples-wider-reading-behaviour/>

CLARK, Christina a Anne TERAVALINEN. *Celebrating reading for enjoyment: Findings from our Annual Literacy Survey 2016* [online]. London: National Literacy Trust, 2017, 17 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/celebrating-reading-enjoyment-findings-our-annual-literacy-survey-2016-report/>

CLARK, Christina, Anne TERAVALINEN a Irene PICTON. *Children and Young People's Reading in Manchester in 2016* [online]. London: National Literacy Trust, 2016, 18 s. [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/children-and-young-peoples-reading-manchester-2016/>

CLARK, Christina, Jane WOODLEY a Fiona LEWIS. *The Gift of Reading in 2011: Children and young people's access to books and attitudes towards reading* [online]. London: National Literacy Trust, 2011, 10 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/gift-reading-2011-children-and-young-peoples-access-books-and-attitudes-towards-reading/>

CONECTA RESEARCH, FEDERACIÓN DE GREMIOS DE EDITORES DE ESPAÑA a MINISTERIO DE EDUCACIÓN, CULTURA Y DEPORTE. *La lectura en los menores. Hábitos de lectura y compra de libros en España 2010* [online presentace]. 2011, s. 101-113 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: http://www.kultura.ejgv.euskadi.eus/contenidos/informacion/keb_argit_lib_ohiturak_2010/es_def/adjuntos/habitos_lectura_compra_libros_2010.pdf

CONECTA RESEARCH, FEDERATION OF PUBLISHERS' GUILDS OF SPAIN a MINISTERIO DE EDUCACIÓN, CULTURA Y DEPORTE. La lectura en los menores. *Hábitos de lectura y compra de libros en España 2011* [online presentace]. 2012, s. 123-138 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: http://federacioneditores.org/img/documentos/Habitos_lectura_CompraLibros_2011.pdf

CONECTA RESEARCH, FEDERATION OF PUBLISHERS' GUILDS OF SPAIN a MINISTERIO DE EDUCACIÓN, CULTURA Y DEPORTE. La lectura en los menores. *Hábitos de lectura y compra de libros en España 2012* [online presentace]. 2013, s. 129-145 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <http://www.mecd.gob.es/dam/jcr:a5511a51-6ff8-4d36-a087-4859bf122495/habitos-lectura-2012.pdf>

COVENTRY UNIVERSITY. *Reading for Pleasure: Reviewing the Evidence* [online]. Coventry University's Centre for Research in Psychology, Achievement and Behaviour, 2016, 10 s. [cit. 2017-10-17]. Dostupné z: <https://www.booktrust.org.uk/globalassets/resources/research/reading-for-pleasure-in-secondary-schools-literature-review.pdf>

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE. PIRLS. In: *Česká školní inspekce* [online]. 2017b [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <http://www.csicr.cz/Prave-menu/Mezinarodni-setreni/PIRLS>

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE. PISA. In: *Česká školní inspekce* [online]. 2017a [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <http://www.csicr.cz/Prave-menu/Mezinarodni-setreni/PISA>

ČTK a wlk. Kluci nečtou, počítač neškodí a čtenářský deník nepomáhá, zjistil průzkum. *IDnes.cz* [online]. [cit. 2017-10-29]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/kluci-nectou-pocitac-neskodi-a-ctenarsky-denik-nepomaha-zjistil-pruzkum-14a-domaci.aspx?c=A120221_135834_domaci_wlk

ČUŘÍN, Michal, Petra BUBENÍČKOVÁ a kol. *Čtenářství v souvislostech*. Vyd. 1. Ústí nad Orlicí: Oftis, 2013. 94 s. ISBN 978-80-7405-327-6.

DAG, Nilgün. The Reading Profile of Turkish Primary School Students. *International Journal of Instruction* [online]. 2017, 4(10), 14 [cit. 2018-03-02]. ISSN 1308 - 1470. Dostupné z: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1163268.pdf>

DEPARTMENT OF CHILDREN AND YOUTH AFFAIRS. Reading as a leisure activity. In: *State of the Nation's Children: Ireland 2016*. Dublin: Government Publication [online], 2016, s. 120-121. ISBN 978-1-4064-2937-4. Dostupné také z: <https://www.dcy.gov.ie/documents/stateofthenationschildren/20170302SOTNCRReport2016.pdf>

DEWULF, Lisa, Johan van BRAAK a Mieke Van HOUTE. Reading and listening progress in segregated primary schools: Does ethnic and socioeconomic classroom composition matter? *British Educational Research Journal* [online]. British Educational Research Association, 2017, **43**(5), 931-951 [cit. 2018-02-03]. ISSN 0141-1926. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.1002/berj.3292>

DHIMA, Stela. Parent reading belief constructing home literacy environment. *ICRAE2014 Conference-Paper Proceedings* [online]. 2014 [cit. 2018-01-31]. ISSN 2308-0825. Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/299418620_PARENT_READING_BELIEF_CONSTRUCTING_HOME_LITERACY_ENVIRONMENT

DONNER, Paul, Kathrin GRZESCHIK, Yevgeniya KRUPPA a Diana MARTI. Reading in 2110-reading behavior and reading devices: a case study. *Electronic Library* [online]. Emerald Group Publishing, 2011, **3**(29), 288-302 [cit. 2017-12-27]. ISSN 02640473. Dostupné z:

<https://www.emeraldinsight.com/doi/abs/10.1108/02640471111141052>

DUURSMA, Elisabeth. Parental bookreading practices among families in the Netherlands. *Journal of Early Childhood Literacy* [online]. 2014, **14**(4), 435-458 [cit. 2018-02-20]. DOI: 10.1177/1468798414523025. ISSN 1468-7984. Dostupné z:

<http://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1468798414523025>

EHMIG, Simone C. a Timo REUTER. *Vorlesen im Kinderalltag Bedeutung des Vorlesens für die Entwicklung von Kindern und Jugendlichen und Vorlesepraxis in den Familien* [online]. Mainz: Stiftung Lesen, 2013 [cit. 2017-12-27]. ISBN 978-392-2695-233. Dostupné z:

<https://www.stiftunglesen.de/download.php?type=documentpdf&id=951>

- ELIOT, Sian. *Time to Read evaluation 2016-17: Executive summary* [online]. BookTrust, 2017, 28 s. [cit. 2017-10-16]. Dostupné z: <https://www.booktrust.org.uk/globalassets/resources/research/time-to-read-evaluation-2016-17--final.pdf>
- ELIOT, Sian a Laura VENNING. *Reading with children – Findings from a nationwide survey on the reading frequency of Mums and Dads* [online]. Book Trust, 2014, 11 s. [cit. 2017-10-16]. Dostupné z: <https://www.mecd.gob.es/dam/jcr:b36bcaa9-544b-4369-8398-613ee5b025e8/reading-with-children-2014-booktrust.pdf>
- EURYDICE. *Teaching reading in Europe: contexts, policies and practices* [online]. Brussels: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, Eurydice, 2011 [cit. 2018-03-03]. ISBN 978-929-2011-796. Dostupné z: http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/130EN.pdf
- FABOVÁ, Sylvia, Katarína GALÁDOVÁ, Mária KERNOVÁ a Peter MARTINÁK. *Čítanie mládeže v Trenčianskom kraji: Interpretácia výsledkov výskumu* [online]. Trenčín: Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne, 2011 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: http://www.vkmr.sk/buxus/docs/Citanie_mladeze_v_Trencianskom_kraji_.pdf
- FARINOSI, Manuela, Christopher LIM a Julia ROLL. Book or screen, pen or keyboard? A cross-cultural sociological analysis of writing and reading habits basing on Germany, Italy and the UK. *Telematics and Informatics* [online]. 2016, **33**(2), 410-421 [cit. 2017-12-24]. DOI: 10.1016/j.tele.2015.09.006. ISSN 07365853. Dostupné z: <http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0736585315001197>
- FARIÑA, Paula, Ernesto SAN MARTÍN, David D. PREISS, Magdalena CLARO a Ignacio JARA. Measuring the relation between computer use and reading literacy in the presence of endogeneity. *Computers & Education* [online]. 2015, **80**, 176-186 [cit. 2018-02-03]. DOI: 10.1016/j.compedu.2014.08.010. ISSN 03601315. Dostupné z: <http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0360131514001833>

FEIERABEND, Sabine, Ulrike KARG a Thomas RATHGEB. *15 JAHRE JIM-STUDIE - Jugend, Information, (Multi-) Media: Studienreihe zum Medienumgang 12- bis 19-jähriger - 1998 – 2013* [online]. Stuttgart: Medienpädagogischer Forschungsverbund Südwest, 2013, 35 s. [cit. 2018-01-16]. Dostupné z:

<http://www.mpfs.de/fileadmin/files/Studien/JIM/2013/15JahreJIMStudie.pdf>

FEIERABEND, Sabine, Theresa PLANKENHORN a Thomas RATHGEB. *JIM-STUDIE 2015 - Jugend, Information, (Multi-) Media: Basisstudie zum Medienumgang 12 - bis 19 -Jähriger in Deutschland* [online]. Stuttgart: Medienpädagogischer Forschungsverbund Südwest (mpfs), 2015, 68 s. [cit. 2018-01-16]. Dostupné z:

http://www.mpfs.de/fileadmin/files/Studien/JIM/2015/JIM_Studie_2015.pdf

FEIERABEND, Sabine, Theresa PLANKENHORN a Thomas RATHGEB. *KIM - Studie 2014 Kinder+Medien Computer+Internet: Basisuntersuchung zum Medienumgang 6- bis 13- Jähriger in Deutschland* [online]. Stuttgart: Medienpädagogischer Forschungsverbund Südwest, 2015a, 83 s. [cit. 2018-01-16]. Dostupné z:

http://www.mpfs.de/fileadmin/files/Studien/KIM/2014/KIM_Studie_2014.pdf

FEIERABEND, Sabine, Theresa PLANKENHORN a Thomas RATHGEB. *MiniKIM 2014 - Kleinkinder und Medien: Basisuntersuchung zum Medienumgang 2 - bis 5 - Jähriger in Deutschland* [online]. Stuttgart: Medienpädagogischer Forschungsverbund Südwest, 2015b, 40 s. [cit. 2018-01-16]. Dostupné z:

http://www.mpfs.de/fileadmin/files/Studien/miniKIM/2014/Studie/miniKIM_Studie_2014.pdf

FEIERABEND, Sabine, Theresa PLANKENHORN a Thomas RATHGEB. *JIM-STUDIE 2016 - Jugend, Information, (Multi-) Media: Basisstudie zum Medienumgang 12 - bis 19 - Jähriger in Deutschland* [online]. Stuttgart: Medienpädagogischer Forschungsverbund Südwest, 2016, 68 s. [cit. 2018-01-16]. Dostupné z:

http://www.mpfs.de/fileadmin/files/Studien/JIM/2016/JIM_Studie_2016.pdf

FEIERABEND, Sabine, Theresa PLANKENHORN a Thomas RATHGEB. *KIM- Studie 2016 - Kindheit, Internet, Medien: Basisstudie zum Medienumgang 6- bis 13-Jähriger in Deutschland* [online]. Stuttgart: Medienpädagogischer Forschungsverbund Südwest, 2017, 92 s. [cit. 2018-01-16]. Dostupné z:

http://www.mpfs.de/fileadmin/files/Studien/KIM/2016/KIM_2016_Web-PDF.pdf

FESEL, Sabine S., Eliane SEGERS a Ludo VERHOEVEN. Individual variation in children's reading comprehension across digital text types. *Journal of Research in Reading* [online]. 2018, 41(1), 106-121 [cit. 2018-02-20]. DOI: 10.1111/1467-9817.12098. ISSN 01410423. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/1467-9817.12098>

FIVES, Allyn. The Association of Attitude to Reading and Reading Achievement Among a Representative Sample of Nine Year Olds in Ireland. *Reading Psychology* [online]. 2015, 37(1), 27-54 [cit. 2018-02-18]. DOI: 10.1080/02702711.2014.977983. ISSN 0270-2711. Dostupné z:

<http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/02702711.2014.977983>

Free school meals. *Benefits calculator - entitled to - independent|accurate|reliable* [online]. c2000-2017 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z:

<https://www.entitledto.co.uk/help/free-school-meals>

GÁLUSOVÁ, Ivana, Helena LACZOVÁ, Darina KRÁĽOVÁ a Júlia ZÁHORCOVÁ. *Čítanie mládeže v Trnavskom samosprávnom kraji: Interpretácia výsledkov výskumu* [online]. Trnava, 2011, 117 s. [cit. 2017-10-16].

Dostupné z:

http://www.kniznicatrnava.sk/files/file/2012/V%C3%83%C2%BDskum%20%C3%84%C3%83_tanie%20ml%C3%83%C2%A1de%C3%85%C2%BEe%20v%20Trnavskom%20samospr%C3%83%C2%A1vnom%20kraji.pdf

GEJGUŠOVÁ, Ivana. Čtenářské deníky a četba žáků základních škol. In: *Čitateľ a knižnice v ére digitalizácie: zborník materiálov z medzinárodnej vedeckej konferencie, konanej 21. septembra 2011 na Filozofickej fakulte PU v Prešove*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity, 2012, s. 55-61. ISBN 9788055506593.

GENTAZ, Edouard, Liliane SPRENGER-CHAROLLES, Anne THEUREL a Kevin PATERSON. Differences in the Predictors of Reading Comprehension in First Graders from Low Socio-Economic Status Families with Either Good or Poor Decoding Skills. *PLOS ONE* [online]. 2015, **10**(3), 1-16 [cit. 2018-02-17]. DOI: 10.1371/journal.pone.0119581. ISSN 1932-6203. Dostupné z: <http://dx.plos.org/10.1371/journal.pone.0119581>

GENTAZ, Edouard, Liliane SPRENGER-CHAROLLES, Anne THEUREL, Pascale COLÉ a Trevor Bruce PENNEY. Reading Comprehension in a Large Cohort of French First Graders from Low Socio-Economic Status Families: A 7-Month Longitudinal Study. *PLOS ONE* [online]. 2013, **8**(11), 1-9 [cit. 2018-02-17]. DOI: 10.1371/journal.pone.0078608. ISSN 1932-6203. Dostupné z: <http://dx.plos.org/10.1371/journal.pone.0078608>

GERVAIS, Hélène. *Reading for Pleasure and Motivations of Children and Teenagers*. Reykjavík, 2010. Dostupné také z: <https://skemman.is/bitstream/1946/4826/1/thesis%20manuscript-Helene-G3.pdf>. Masters of Library and Information Science. University of Iceland. Vedoucí práce Ágústa Pálsdóttir.

GIL-FLORES, Javier, Juan-Jesús TORRES-GORDILLO a Víctor-Hugo PERERA-RODRÍGUEZ. The role of online reader experience in explaining students' performance in digital reading. *Computers & Education*. [online]. 2012, **59**(2), 653-660 [cit. 2018-03-01]. DOI: 10.1016/j.compedu.2012.03.014. ISSN 03601315. Dostupné z: <http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0360131512000711>

HARRIS, Cathy. *Booktime parent and teacher surveys 2013 - 14* [online]. Booktrust, 2014, 12 s. [cit. 2017-10-17]. Dostupné z: <https://www.booktrust.org.uk/globalassets/resources/research/booktime-survey-report-2014-final.pdf>

HARRIS, Cathy. *Bookbuzz student and coordinator surveys 2014 - 15* [online]. Book Trust, 2015, 17 s. [cit. 2017-10-17]. Dostupné z: <https://www.booktrust.org.uk/globalassets/resources/research/bookbuzz-student-and-coordinator-surveys-2015.pdf>

HAVLOVÁ, Jaroslava. Čtenářství. In: *KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online]. Praha : Národní knihovna ČR, 2003- [cit. 2018-04-16]. Dostupné z:

http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000004068&local_base=KTD.

HEDEMARK, Åse. A Study of Swedish Children's Attitudes to Reading and Public Library Activities. *New Review of Children's Literature and Librarianship* [online]. 2012, **18**(2), 116-127 [cit. 2018-03-02]. DOI: 10.1080/13614541.2012.716693. ISSN 1361-4541. Dostupné z:

<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13614541.2012.716693>

HEMMERECHEITS, Kenneth, Orhan AGIRDAG a Dimokritos KAVADIAS. The relationship between parental literacy involvement, socio-economic status and reading literacy. *Educational Review* [online]. 2016, **69**(1), 85-101 [cit. 2018-02-20]. DOI: 10.1080/00131911.2016.1164667. ISSN 0013-1911. Dostupné z:

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00131911.2016.1164667>

HENRICH, Iris. Wie Jungs zu motivierten Lesern werden. *BuB: Forum Bibliothek und Information*. 2012, **64**(6), 424-429 [cit. 2017-12-24]. ISSN 1869-1137.

HOMOLOVÁ, Kateřina. *Dětský a dospívající čtenář*. [Opava]: Slezská univerzita v Opavě, 2013. 387 s. ISBN 978-80-7248-952-7.

HUYSMANS, Frank, Ellen KLEIJNEN, Kees BROEKHOF a Thomas VAN DALEN. The Library at School: effects on reading attitude and reading frequency. *Performance Measurement and Metrics* [online]. 2013, **14**(2), 142-156 [cit. 2018-02-20]. DOI: 10.1108/PMM-05-2013-0013. ISSN 1467-8047. Dostupné z:

<http://www.emeraldinsight.com/doi/10.1108/PMM-05-2013-0013>

CHALOUPKA, Otakar. *Rodina a počátky dětského čtenářství*. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN 80-858-6540-8.

IPSOS MEDIATECT, GALLIMARD JEUNESSE. *Les 7-15 ans, ils lisent... Et comment!* [online prezentace]. 3. prosince 2012 [cit. 2018-02-18]. Dostupné z:

http://www.lireetfairelire.org/sites/default/files/cult_12013112-01_-_gallimard_jeunesse_lecture_des_7-15_ans_3_decembre12_-_3-12-2012_-1.pdf

JAKAVONYTĖ-STAIŠKUVIENĖ, Daiva. Reading skills of 1st grade pupils at the beginning of school year in Lithuania. *International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Arts SGEM* [online]. 2017, , 195-202 [cit. 2018-02-19]. DOI: 10.5593/sgemsocial2017HB31. ISSN 2367-5659. Dostupné z: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=asn&AN=127243979&lang=cs&site=ehost-live>

JAKUBÍČKOVÁ, Aneta. *Faktory ovlivňující dětské čtenářství*. Liberec, 2011, 64 s. Dostupné také z: <https://knihovna-opac.tul.cz/media-viewer?rootDirectory=70729&back=%2Fdocuments%2F478761> . Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická, katedra Českého jazyka a literatury. Vedoucí práce Jarmila Sulovská.

JAKUBOWSKI, Maciej a Marek MUSZYŃSKI. Learning strategies and reading performance: PISA 2009 results for Poland. *Edukacja* [online]. Instytut Badań Edukacyjnych, 2015, (3 (134), 5-25 [cit. 2017-11-27]. ISSN 0239-6858. Dostupné z: <http://www.edukacja.ibe.edu.pl/images/numery/2015/3-1-muszynski-jakubowski-learning-strategies-and-reading-performance.pdf>

JERRIM, John. *The Reading Gap: The socio - economic gap in children's reading skills: A cross - national comparison using PISA 2009* [online]. The Sutton Trust, 2013, 12 s. [cit. 2017-10-23]. Dostupné z: <https://www.bl.uk/britishlibrary/~media/bl/global/social-welfare/pdfs/non-secure/r/e/a/reading-gap-the-socioeconomic-gap-in-childrens-reading-skills-a-crossnational-comparison-using-pisa-2009.pdf>

KANEVA, Petya a Kornelia BONCHEVA, PETROVA-VASILEVA, Rositsa, ed. *Children and reading - between traditional and electronic books: collection of reports of the round table, Sliven, 7-9 May 2014 [National Children's Book Festival]*. Sliven, 2014, 240 s. ISBN 978-619-90081-7-1.

KANEVA, Petya, PETROVA-VASILEVA, Rositsa, ed. *Books, children and teenagers: reading between reason and emotions: collection of reports of the round table, Sliven, 9-11 may 2017, XIX National Children's Book Festival*. Sliven, 2017, 220 s. ISBN 978-619-7239-11-9.

KELLER, Cynthia. Reading Aloud - Why Take the Time?. *School Library Monthly* [online]. 2012, **28**(7), 40-41 [cit. 2018-04-15]. ISSN 2166-160X. Dostupné z: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=asn&AN=86858668&lang=cs&site=ehost-live>

KUCIRKOVA, Natalia a Karen LITTLETON. *The digital reading habits of children: A National survey of parents' perceptions of and practices in relation to children's reading for pleasure with print and digital books* [online]. Book Trust, 2016, 72 s. [cit. 2017-10-12]. Dostupné z: https://www.booktrust.org.uk/globalassets/resources/research/digital_reading_survey-final-report-8.2.16.pdf

KUCIRKOVA, Natalia, David MESSER a Denise WHITELOCK. Parents reading with their toddlers: The role of personalization in book engagement. *Journal of Early Childhood Literacy* [online]. 2012, **13**(4), 445-470 [cit. 2017-12-15]. DOI: 10.1177/1468798412438068. ISSN 1468-7984. Dostupné z: <http://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1468798412438068>

KUNCOVÁ, Marie. Varování: Vaše děti hloupnou, protože nečtou!. In: *Žena.cz - magazín pro ženy* [online]. Economia [cit. 2017-12-11]. Dostupné z: <https://www.zena.cz/rodina/varovani-vase-deti-hloupnou-protoze-nectou/r~i:article:795245/?redirected=1513031801>

KUTTEROFF, Albrecht a Peter BEHRENS. *JIM 2010 - Jugend, Information, (Multi-)Media: Basisstudie zum Medienumgang 12- bis 19-Jähriger in Deutschland* [online]. Stuttgart: Medienpädagogischer Forschungsverbund Südwest, 2010, 68 s. [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: http://www.mpfs.de/fileadmin/files/Studien/JIM/2010/JIM_Studie_2010.pdf

KLEIJNEN, Ellen, Frank HUYSMANS, Rudy LIGTVOET a Ed ELBERS. Effect of a school library on the reading attitude and reading behaviour in non-western migrant students. *Journal of Librarianship and Information Science* [online]. 2015, **49**(3), 269-286 [cit. 2018-02-20]. DOI: 10.1177/0961000615622560. ISSN 0961-0006. Dostupné z: <http://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0961000615622560>

KODAN, Hülya. Determination of Reading Levels of Primary School Students. *Universal Journal of Educational Research* [online]. 2017, **5**(11), 1962-1969 [cit. 2018-03-02]. DOI: 10.13189/ujer.2017.051112. ISSN 2332-3205. Dostupné z:

http://www.hrpub.org/journals/article_info.php?aid=6459

KONSTANTOPOULOS, Spyros a Anne TRAYNOR. Class Size Effects on Reading Achievement Using PIRLS Data: Evidence From Greece. *Teachers College Record* [online]. Blackwell Publishing, 2014, **116**(2), 1-29 [cit. 2018-03-01]. ISSN 0161-4681. Dostupné z: <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-84893933030&origin=inward&txGid=d1e5c86f893c3b173873021a6cc01c6e>

KOPÁČIKOVÁ, Judita. *Výskum čítania mládeže vo veku 13-17 rokov na Slovensku* [online prezentace]. Martin: SNK, 14.11. 2017 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z:

<http://www.sakba.sk/dokumenty/2017/vyskum-prezentacia-Kopacikova1.pdf>

KOPÁČIKOVÁ, Judita, Ľudmila HRDINÁKOVÁ a Anna GAŠPAROVIČOVÁ. *ČÍTANIE MLÁDEŽE V SLOVENSKEJ REPUBLIKE: interpretácia výsledkov výskumu* [online]. Košice: Slovenská asociácia knižníc, 2011, 102 s. [cit. 2017-10-16]. ISBN 978-80-8143-001-5. Dostupné z: <http://www.sakba.sk/dokumenty/2011/citanie-mladeze.pdf>

KROGAGER, Stinne Gunder Strøm, Karen Klitgaard POVLSEN a Hans-Peter DEGN. Patterns of Media Use and Reflections on Media among young Danes. *Nordicom Review* [online]. 2015, **36**(2), - [cit. 2018-02-11]. DOI: 10.1515/nor-2015-0019. ISSN 2001-5119. Dostupné z: <https://www.degruyter.com/view/j/nor.2015.36.issue-2/nor-2015-0019/nor-2015-0019.xml>

LEDERBUCHOVÁ, Lucie. *Dítě a kniha: o čtenářství jedenáctiletých*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004. ISBN 80-86898-01-6.

LIEURY, Alain, Sonia LORANT, Bruno TROSSEILLE, Françoise CHAMPAULT a Ronan VOURC'H. Video games vs. reading and school/cognitive performances: a study on 27000 middle school teenagers. *Educational Psychology* [online]. 2016, **36**(9), 1560-1595 [cit. 2018-02-17]. DOI: 10.1080/01443410.2014.923556. ISSN 0144-3410. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01443410.2014.923556>

LEHRL, Simone, Susanne EBERT, Sabine WEINERT a Hans-Guenther ROSSBACH. Effects of the home learning environment on children's emerging literacy. *Zeitschrift für Familienforschung*. Verlag Barbara Budrich, 2012, **24**(2), 115-133 [cit. 2017-12-24]. ISSN 14372940.

LOGAN, Jessica A. R., Sara A. HART, Laurie CUTTING, Kirby DEATER-DECKARD, Chris SCHATSCHNEIDER a Stephen PETRILL. Reading Development in Young Children: Genetic and Environmental Influences. *Child Development* [online]. 2013, **84**(6), 2131-2144 [cit. 2018-04-15]. DOI: 10.1111/cdev.12104. ISSN 00093920. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/cdev.12104>

LOGAN, Sarah a Emma MEDFORD. Gender differences in the strength of association between motivation, competency beliefs and reading skill. *Educational Research* [online]. 2011, **53**(1), 85-94 [cit. 2017-12-12]. DOI: 10.1080/00131881.2011.552242. ISSN 0013-1881. Dostupné z:

<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00131881.2011.552242>

MAINE, Fiona. Consulting the Experts: Martha and Alex Talk about Books and Reading. *Bookbird: A Journal of International Children's Literature* [online]. Johns Hopkins University Press, 2012, **50**(3), 59-64 [cit. 2017-12-15]. ISSN 0006-7377.

Dostupné z:

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=lls&AN=77467656&lang=cs&site=ehost-live>

MALOVCOVÁ, Lenka, Danko ŠAGIOVÁ a Monika ŠATAROVÁ. Čítanie mládeže v Banskobystrickom kraji: Interpretácia výsledkov výskumu [online]. Zvolen, 2011 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z:

http://www.kskls.sk/domain/b5/files/electronice_dok/vyskum_sprava_bb_2012.pdf

MANGEN, Anne, Bente R. WALGERMO a Kolbjørn BRØNNICK. Reading linear texts on paper versus computer screen: Effects on reading comprehension. *International Journal of Educational Research* [online]. 2013, **58**, 61-68 [cit. 2018-02-23]. DOI: 10.1016/j.ijer.2012.12.002. ISSN 08830355. Dostupné z:

<http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0883035512001127>

MATA, Lourdes. Motivation for Reading and Writing in Kindergarten Children. *Reading Psychology* [online]. 2011, **32**(3), 272-299 [cit. 2018-02-27]. DOI: 10.1080/02702711.2010.545268. ISSN 0270-2711. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/02702711.2010.545268>

MAYNARD, Sally. The Impact of e-Books on Young Children's Reading Habits. *Publishing Research Quarterly* [online]. 2010, **26**(4), 236-248 [cit. 2017-12-12]. DOI: 10.1007/s12109-010-9180-5. ISSN 1053-8801. Dostupné z: <http://link.springer.com/10.1007/s12109-010-9180-5>

MCGEOWN, Sarah. *Reading motivation and engagement in the primary classroom: theory, research and practice* [online]. Leicester: United Kingdom Literacy Association, 2013 [cit. 2017-12-15]. ISBN 978-189-7638-712. Dostupné z: https://ukla.org/shop/details/reading_motivation_and_engagement_in_the_primary_school_classroom1

MCGEOWN, Sarah P. Sex or gender identity? Understanding children's reading choices and motivation. *Journal of Research in Reading* [online]. 2015, **38**(1), 35-46 [cit. 2017-12-15]. DOI: 10.1111/j.1467-9817.2012.01546.x. ISSN 01410423. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/j.1467-9817.2012.01546.x>

MCGEOWN, Sarah P., Lynne G. DUNCAN, Yvonne M. GRIFFITHS a Sue E. STOTHARD. Exploring the relationship between adolescent's reading skills, reading motivation and reading habits. *Reading and Writing* [online]. 2015b, **28**(4), 545-569 [cit. 2017-12-15]. DOI: 10.1007/s11145-014-9537-9. ISSN 0922-4777. Dostupné z: <http://link.springer.com/10.1007/s11145-014-9537-9>

MCGEOWN, Sarah, Hannah GOODWIN, Nikola HENDERSON a Penelope WRIGHT. Gender differences in reading motivation: does sex or gender identity provide a better account? *Journal of Research in Reading* [online]. 2012, **35**(3), 328-336 [cit. 2017-12-15]. DOI: 10.1111/j.1467-9817.2010.01481.x. ISSN 01410423. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/j.1467-9817.2010.01481.x>

MCGEOWN, Sarah P., Rhona S. JOHNSTON, Jo WALKER, Kathryn HOWATSON, Ann STOCKBURN a Paul DUFTON. The relationship between young children's enjoyment of learning to read, reading attitudes, confidence and attainment. *Educational Research* [online]. 2015a, **57**(4, Dec2015), 389-402 [cit. 2017-12-15]. DOI: 10.1080/00131881.2015.1091234. ISSN 0013-1881. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00131881.2015.1091234>

MCGEOWN, Sarah P., Cara OSBORNE, Amy WARHURST, Roger NORGATE a Lynne G. DUNCAN. Understanding children's reading activities: Reading motivation, skill and child characteristics as predictors. *Journal of Research in Reading* [online]. 2016, **39**(1), 109-125 [cit. 2017-12-15]. DOI: 10.1111/1467-9817.12060. ISSN 01410423. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/1467-9817.12060>

MORNI, Affidah a Siti-Huzaimah SAHARI. The Impact of Living Environment on Reading Attitudes. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* [online]. 2013, **101**, 415-425 [cit. 2018-03-26]. DOI: 10.1016/j.sbspro.2013.07.215. ISSN 18770428. Dostupné z: <http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S1877042813021101>

MUIJSELAAR, Marloes M.L. a Peter F. DE JONG. The effects of updating ability and knowledge of reading strategies on reading comprehension. *Learning and Individual Differences* [online]. 2015, **43**, 111-117 [cit. 2018-02-19]. DOI: 10.1016/j.lindif.2015.08.011. ISSN 10416080. Dostupné z: <http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S1041608015001764>

MULLAN, Killian. Families that read: A time-diary analysis of young people's and parents' reading. *Journal of Research in Reading* [online]. 2010, **33**(4), 414-430 [cit. 2017-12-12]. DOI: 10.1111/j.1467-9817.2010.01438.x. ISSN 01410423. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/j.1467-9817.2010.01438.x>

MYRBERG, Caroline a Ninna WIBERG. Screen vs. paper: what is the difference for reading and learning?. *Insights the UKSG journal* [online]. 2015, **28**(2), 49-54 [cit. 2018-03-02]. DOI: 10.1629/uksg.236. ISSN 2048-7754. Dostupné z: <http://insights.uksg.org/articles/10.1629/uksg.236/>

MYRBERG, Eva a Monica ROSÉN. Direct and indirect effects of parents' education on reading achievement among third graders in Sweden. *British Journal of Educational Psychology* [online]. 2009, **79**(4), 695-711 [cit. 2018-03-27]. DOI:

10.1348/000709909X453031. ISSN 00070998. Dostupné z:

<http://doi.wiley.com/10.1348/000709909X453031>

NATIONAL LITERACY TRUST. Children's and Young People's Reading and Writing of Comedy in 2015 [online]. National Literacy Trust, 2016, 1 s. [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/childrens-and-young-peoples-reading-and-writing-comedy-2015/>

NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR, NIELSEN ADMOSPHERE. *České děti jako čtenáři 2017 – září-říjen 2017, 6 až 8 let* [prezentace] [cit. 2018-03-02].

NÉMETHOVÁ, Tatiana. *Čítanie mládeže v Nitrianskom samosprávnom kraji: Interpretácia výsledkov výskumu*. Nitra: Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre, 2011. ISBN 978-80-85143-54-6.

NETTEN, Andrea, Marinus VOETEN, Mienke DROOP a Ludo VERHOEVEN. Sociocultural and educational factors for reading literacy decline in the Netherlands in the past decade. *Learning and Individual Differences* [online]. 2014, **32**, 9-18 [cit. 2018-02-19]. DOI: 10.1016/j.lindif.2014.02.002. ISSN 10416080. Dostupné z:

<http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S1041608014000211>

NING, Bo, Jan VAN DAMME, Wim VAN DEN NOORTGATE, Sarah GIELEN, Kim BELLENS, Vincent DUPRIEZ a Xavier DUMAY. Regional inequality in reading performance: an exploration in Belgium. *School Effectiveness and School Improvement* [online]. 2016, **27**(4), 642-668 [cit. 2018-02-03]. DOI:

10.1080/09243453.2016.1202842. ISSN 0924-3453. Dostupné z:

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09243453.2016.1202842>

NOTTEN, Natascha a Birgit BECKER. Early home literacy and adolescents' online reading behavior in comparative perspective. *International Journal of Comparative Sociology* [online]. 2017, **58**(6), 475-493 [cit. 2018-02-20]. DOI:

10.1177/0020715217735362. ISSN 0020-7152. Dostupné z:

<http://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0020715217735362>

NOWOTNIK, Anna. Attention functioning and level of reading skills in early school children. *Edukacja* [online]. Instytut Badań Edukacyjnych, 2013, (1(121), 37–53 [cit. 2017-11-21]. ISSN 0239-6858. Dostępne z:

<http://www.edukacja.ibe.edu.pl/images/numery/2013/1-3-nowotnik-funkcjonowanie-uwagi-a-poziom-umiejetnosci-czytania.pdf>

ÓLAFSDÓTTIR, Íris Jóhanna. *How Young Children Learn to Read*. Reykjavík, 2016, 27 s. Dostępne také z:

<https://skemman.is/bitstream/1946/24321/1/How%20young%20children%20learn%20to%20read.pdf>. University of Iceland, School of Humanities, Department of English.

Vedoucí práce Birna Arnbjörnsdóttir.

PABION, Clémence a Christina CLARK. *An Evaluation of the First News Reading Package* [online]. London: National Literacy Trust, 2015, 29 s. [cit. 2017-10-03].

Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/evaluation-first-news-reading-package/>

PABION, Clémence a Christina CLARK. *The Impact of Chatterbooks on Children's Reading Enjoyment, Behaviours and Attitudes: Final report* [online]. London: National Literacy Trust, 2016a, 33 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z:

<https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/impact-chatterbooks-childrens-reading-enjoyment-behaviours-and-attitudes-final-report/>

PABION, Clémence a Christina CLARK. *Young Readers Programme Evaluation 2015/2016* [online]. London: National Literacy Trust, 2016b, 19 s. [cit. 2017-10-03].

Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/young-readers-programme-evaluation-2015-16/>

PADELIADU, Susana a Faye ANTONIOU. The Relationship Between Reading Comprehension, Decoding, and Fluency in Greek: A Cross-Sectional Study. *Reading & Writing Quarterly* [online]. 2013, **30**(1), 1-31 [cit. 2018-03-01]. DOI:

10.1080/10573569.2013.758932. ISSN 1057-3569. Dostupné z:

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10573569.2013.758932>

PAHL, Kate, Margaret LEWIS a Louise RITCHIE. *Final report for Book sharing in the home: an ethnographic study* [online]. BookTrust, 2010, 51 s. [cit. 2018-03-13].

Dostupné z:

<https://www.booktrust.org.uk/globalassets/resources/research/ethnographic-study-book-sharing-in-the-home-june2010.pdf>

PACHECO, Liliana, Marisa Torres DA SILVA, Maria José BRITES, Sara HENRIQUES a Manuel José DAMÁSIO. Patterns of European youngsters' daily use of media. *Observatorio (OBS*)* [online]. 2017, **11**(4), 1-18 [cit. 2018-02-18]. ISSN 1646-5954. Dostupné z:

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=asn&AN=127026737&lang=cs&site=ehost-live>

PAVLOVIĆ, Slavica. Compulsory Book Reading at School and Within Leisure. *Practice and Theory in Systems of Education* [online]. 2015, **10**(4), 375-384 [cit. 2018-02-02]. DOI: 10.1515/ptse-2015-00. ISSN 1788-2591. Dostupné z:

<https://www.degruyter.com/view/j/ptse.2015.10.issue-4/ptse-2015-0036/ptse-2015-0036.xml>

PEČJAK, Sonja, Anja PODLESEK a Tina PIRC. Model of reading comprehension for 5th grade students. *Studia Psychologica* [online]. 2011, **53**(1), 53-67 [cit. 2018-03-01]. ISSN 0039-3320. Dostupné z:

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=asn&AN=59997948&lang=cs&site=ehost-live>

PETROVA-VASILEVA, Rositsa a Petya KANEVA. *Development of children's illustration and its impact on children's reading: collection of reports of the round table, Sliven, 9-10 May, 2011*. Sliven, 2011, 224 s. ISBN 978-954-795-322-2.

PFOST, Maximilian, Tobias DÖRFLER a Cordula ARTELT. Students' extracurricular reading behavior and the development of vocabulary and reading comprehension. *Learning & Individual Differences* [online]. 2013, (26), 89-102 [cit. 2017-12-27]. ISSN 1041-6080. Dostupné z:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1041608013000642>

PICTON, Irene a Christina CLARK. *The Impact of Ebooks on the Reading Motivation and Reading Skills of Children and Young People: A study of schools using RM Books: Final report* [online]. London: National Literacy Trust, 2015, 36 s. [cit. 2017-10-03].

Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/impact-ebooks-reading-motivation-and-reading-skills-children-and-young-people/>

POSKIEROVÁ, Lucie. Faktory ovlivňující dětského čtenáře. *InFlow: Information Journal* [online]. 2008 [cit. 2018-01-18]. ISSN 1802–9736. Dostupné z:

<http://www.inflow.cz/faktory-ovlivnujici-detskeho-ctenare>

PRÁZOVÁ, Irena, Kateřina HOMOLOVÁ, Hana LANDOVÁ a Vít RICHTER. *České děti jako čtenáři*. Brno: Host, 2014. ISBN 978-80-7491-492-8.

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. Sedmé, aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0403-9.

PRZYBYLA, Olga a Joanna TUREK. Badanie opanowania umiejętności czytania przez uczniów klas czwartych szkoły podstawowej. *Logopedia Silesiana* [online].

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2013, (Logopedia Silesiana nr 2), 24-50 [cit. 2017-11-21]. ISSN 2300-5246. Dostupné z:

<http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-df53a12b-b788-4419-ada0-681322a4049f>

RAJDLOVÁ, Iva. *Problematika dětského čtenářství a aktivity na jeho podporu*. Brno, 2006, 178 s. Dostupné také z: https://is.muni.cz/th/64850/ff_m/Diplomovaprace-konecnaverze.pdf. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav české literatury a knihovnictví. Vedoucí práce Iluše Cejpková.

RIX, Katie, Jo LEA a Amy EDWARDS. *Reading in foster families* [online]. Book Trust, 2017, 80 s. [cit. 2017-10-04]. Dostupné z:

<https://www.booktrust.org.uk/globalassets/resources/research/reading-in-foster-families-full-report.pdf>

RONGVED, Elisabeth. Are girls really better at reading than boys – or are the tests painting a false picture?. In: *Norwegian Reading Centre: University of Stavanger* [online]. Stavanger, 18.1. 2017 [cit. 2018-02-22]. Dostupné z:

<http://lesesenteret.uis.no/article.php?articleID=112232&categoryID=14039>

- RÚNARSDÓTTIR, Heiða. *Lestur unga fólksins: Þáttur sem þarf að vaxa og dafna*. Reykjavík, 2011, 81 s. Dostupné také z: https://skemman.is/bitstream/1946/9968/1/heida_lokautgafa.pdf. Master of Library and Information Science. University of Iceland. Vedoucí práce Ágústa Pálsdóttir.
- RYGVOLD, Anne-Lise a Steinar THEIE. Internationally Adopted Children's Reading Comprehension in Second Grade. *Adoption Quarterly* [online]. 2016, **19**(3), 166-187 [cit. 2018-02-23]. DOI: 10.1080/10926755.2016.1182954. ISSN 1092-6755. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10926755.2016.1182954>
- SHUKAKIDZE, Berika. Comparative Study: Impact of Family, School, and Students Factors on Students Achievements in Reading in Developed (Estonia) and Developing (Azerbaijan) Countries. *International Education Studies* [online]. Canadian Center of Science and Education, 2013, **6**(7), 131-143 [cit. 2018-02-02]. ISSN 1913-9020. Dostupné z: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1068456.pdf>
- SCHOLASTIC, YOUNGOV. *Kids & Family Reading Report™: UNITED KINGDOM* [online]. 2015. Scholastic, 80 s. [cit. 2017-12-15]. Dostupné z: <https://d3ddkgxe55ca6c.cloudfront.net/assets/t1454587759/a/3f/36/kfrr-uk-fnl-11-1423200.pdf>
- SCHWABE, Franziska, Nele MCELVANY a Matthias TRENDTEL. The School Age Gender Gap in Reading Achievement: Examining the Influences of Item Format and Intrinsic Reading Motivation. *Reading Research Quarterly* [online]. Wiley-Blackwell, 2015, **50**(2), 219-232 [cit. 2017-12-24]. ISSN 00340553. Dostupné z: <https://ila.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/rrq.92>
- SIDORCZUK, Anna. CO STUDENCI UCZELNI TECHNICZNYCH SĄDZĄ O CZYTANIU? *Przegląd Biblioteczny*. 2012, **80**(2), 195-221 [cit. 2017-12-24]. ISSN 0033202X.
- SILINSKAS, Gintautas, Marja-Kristiina LERKKANEN, Asko TOLVANEN, Pekka NIEMI, Anna-Maija POIKKEUS a Jari-Erik NURMI. The frequency of parents' reading-related activities at home and children's reading skills during kindergarten and Grade 1. *Journal of Applied Developmental Psychology* [online]. 2012, **33**(6), 302-310 [cit. 2018-01-31]. ISSN 0193-3973. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0193397312000676>

SILINSKAS, Gintautas, Noona KIURU, Asko TOLVANEN, Pekka NIEMI, Marja-Kristiina LERKKANEN a Jari-Erik NURMI. Maternal teaching of reading and children's reading skills in Grade 1: Patterns and predictors of positive and negative associations. *Learning and Individual Differences* [online]. 2013, **27**, 54-66 [cit. 2018-02-12]. DOI: 10.1016/j.lindif.2013.06.011. ISSN 10416080. Dostupné z: <http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S1041608013000861>

STANCEL-PIĄTAK, Agnes, Plamen MIRAZCHIYSKI a Deana DESA. Promotion of Reading and Early Literacy Skills in Schools: a comparison of three European countries. *European Journal of Education* [online]. 2013, **48**(4), 498-510 [cit. 2018-03-03]. DOI: 10.1111/ejed.12050. ISSN 01418211. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/ejed.12050>

STIFTUNG LESEN. *Vorlese-Studie 2010: Vorlesen und Erzählen in Familien mit Migrationshintergrund: Repräsentative Befragung der größten Migrantengruppen in Deutschland* [online prezentace]. Stiftung Lesen, 2010 [cit. 2017-12-27]. Dostupné z: <https://www.stiftunglesen.de/download.php?type=documentpdf&id=10>

STIFTUNG LESEN. *Vorlese-Studie 2011: Die Bedeutung des Vorlesens für die Entwicklung von Kindern: Repräsentative Befragung von 10- bis 19-Jährigen* [online prezentace]. Stiftung Lesen, 2011 [cit. 2017-12-27]. Dostupné z: http://www.vorlesetag.de/fileadmin/daten/Studien/Vorlesestudie_2011_Vorlesen_und_Entwicklung_der_Kinder.pdf

STIFTUNG LESEN. *Vorlesestudie 2012: Digitale Angebote – neue Anreize für das Vorlesen?: Repräsentative Befragung von Eltern mit Kindern im Alter von 2 bis 8 Jahren* [online prezentace]. Stiftung Lesen, 2012 [cit. 2017-12-27]. Dostupné z: <https://www.stiftunglesen.de/download.php?type=documentpdf&id=753>

STIFTUNG LESEN. *Vorlesestudie 2013: Neuvermessung der Vorleselandschaft: Repräsentative Befragung von Eltern mit Kindern im Alter von 2 bis 8 Jahren* [online prezentace]. Stiftung Lesen, 2013 [cit. 2017-12-27]. Dostupné z: http://www.vorlesetag.de/fileadmin/daten/Studien/Vorlesestudie_2013_Neuvermessung_der_Vorleselandschaft.pdf

STIFTUNG LESEN. *Vorlesestudie 2014 Vorlesen macht Familien stark: Repräsentative Befragung von Eltern mit Kindern im Alter von 2 bis 8 Jahren* [online prezentace]. Stiftung Lesen, 2014 [cit. 2017-12-27]. Dostupné z:

<https://www.stiftunglesen.de/download.php?type=documentpdf&id=1357>

STIFTUNG LESEN. *Vorlesestudie 2015: Vorlesen – Investition in Mitgefühl und solidarisches Handeln: Repräsentative Befragung von Kindern im Alter von 8 bis 12 Jahren und ihren Müttern* [online prezentace]. Stiftung Lesen, 2015 [cit. 2017-12-27]. Dostupné z: <https://www.stiftunglesen.de/download.php?type=documentpdf&id=1666>

STIFTUNG LESEN. *Vorlesestudie 2016: Was wünschen sich Kinder?: Repräsentative Befragung von Kindern im Alter von 5 bis 10 Jahren und ihren Müttern* [online prezentace]. Stiftung Lesen, 2016 [cit. 2017-12-27]. Dostupné z:

<https://www.stiftunglesen.de/download.php?type=documentpdf&id=1921>

SULKUNEN, Sari. Adolescent Literacy in Europe - An Urgent Call for Action. *European Journal of Education* [online]. 2013, **48**(4), 528-542 [cit. 2018-03-03]. DOI: 10.1111/ejed.12052. ISSN 01418211. Dostupné z:

<http://doi.wiley.com/10.1111/ejed.12052>

TAMÁŠOVÁ, Viola a Zuzana ŠULGANOVÁ. Promotion of Family Reading in the Context of Children's Early Reading Literacy Development. *Acta Technologica Dubnicae*. 2016, **6**(2), -. DOI: 10.1515/atd-2016-0009. ISSN 1339-4363. Dostupné také z: <https://www.degruyter.com/view/j/atd.2016.6.issue-2/atd-2016-0009/atd-2016-0009.xml>

TERAVAINEN, Anne. *Children's and Young People's Reading in Bradford 2015: Evidence from seven schools* [online]. London: National Literacy Trust, 2016a, 55 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/children-and-young-peoples-literacy-bradford-2015/>

TERAVAINEN, Anne. *KS2 Pupils' Reading in Peterborough 2015: Evidence from eight schools* [online]. London: National Literacy Trust, 2016b, 36 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/children-and-young-peoples-literacy-peterborough-2015/>

TOPPING, Keith J. Fiction and Non-Fiction Reading and Comprehension in Preferred Books. *Reading Psychology* [online]. 2014, **36**(4), 350-387 [cit. 2017-12-15]. DOI: 10.1080/02702711.2013.865692. ISSN 0270-2711. Dostupné z:

<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/02702711.2013.865692>

TOMAN, Jaroslav. *Dětské čtenářství a literární výchova*. Brno: CERM, 1999. 22 s. Literatura. ISBN 80-7204-111-8.

TOMAN, Jaroslav. Současný prepubescentní čtenář a jeho proměny. In: WILDOVÁ, Radka. *Čtením ke vzdělání*. Texty z konference Čtením ke vzdělání, pořádané občanským sdružením Centrum Čítárna, Společností pro podporu a rozvoj čtenářství (CzechRA), Katedrou primární pedagogiky a Katedrou české literatury UK PedF v Praze dne 28.11. 2003. Vydání první. Praha Svoboda Servis, 2004. S. 8-15. ISBN 80-86320-36-7.

TRÁVNÍČEK, Jiří. *Česká čtenářská republika: generace, fenomény, životopisy*. Brno: Host, 2017. ISBN 978-80-7491-850-6.

TSVETKOVA, Milena I. The Shadows of Reading: Reasons for the Bad Results of Bulgarians in PISA studies. *European Journal of Contemporary Education* [online]. 2016, **17**(3), 368-377 [cit. 2018-01-28]. DOI: 10.13187/ejced.2016.17.368. ISSN 23049650. Dostupné z: http://ejournal1.com/journals_n/1475146997.pdf

TVEIT, Åse Kristine. Reading Habits and Library Use Among Young Adults. *New Review of Children's Literature and Librarianship* [online]. 2012, **18**(2), 85-104 [cit. 2018-02-22]. DOI: 10.1080/13614541.2012.714341. ISSN 1361-4541. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13614541.2012.714341>

TVEIT, Åse Kristine a Anne MANGEN. A joker in the class: Teenage readers' attitudes and preferences to reading on different devices. *Library & Information Science Research* [online]. 2014, **36**(3-4), 179-184 [cit. 2018-02-22]. DOI: 10.1016/j.lisr.2014.08.001. ISSN 07408188. Dostupné z: <http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0740818814000516>

ÜNLÜSOY, Asli, Mariëtte DE HAAN, Paul M. LESEMAN a Claudia VAN KRUISTUM. Gender differences in adolescents' out-of-school literacy practices: A multifaceted approach. *Computers & Education* [online]. 2010, **55**(2), 742-751 [cit. 2018-02-19]. DOI: 10.1016/j.compedu.2010.03.007. ISSN 03601315. Dostupné z: <http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0360131510000771>

VAN BERGEN, Elsje, Titia VAN ZUIJEN, Dorothy BISHOP a Peter F. DE JONG. Why Are Home Literacy Environment and Children's Reading Skills Associated? What Parental Skills Reveal. *Reading Research Quarterly* [online]. 2017, **52**(2), 147-160 [cit. 2018-02-19]. DOI: 10.1002/rrq.160. ISSN 00340553. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1002/rrq.160>

VAN DEN BOER, Madelon, Elsje VAN BERGEN a Peter F. DE JONG. Underlying skills of oral and silent reading. *Journal of Experimental Child Psychology* [online]. 2014, **128**, 138-151 [cit. 2018-02-22]. DOI: 10.1016/j.jecp.2014.07.008. ISSN 00220965. Dostupné z: <http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0022096514001489>

VAN DER POL, Coosje. Reading Picturebooks as Literature: Four-to-Six-Year-Old Children and the Development of Literary Competence. *Children's Literature in Education* [online]. 2012, **43**(1), 93-106 [cit. 2018-02-20]. DOI: 10.1007/s10583-011-9149-9. ISSN 0045-6713. Dostupné z: <http://link.springer.com/10.1007/s10583-011-9149-9>

VÁCLAVÍKOVÁ-HELŠUSOVÁ, Lenka a kol. *Dětské čtenářství v současné společnosti z perspektivy sociologie vzdělání*. Vyd. 1. Liberec: Technická univerzita, 2012. 117 s. ISBN 978-80-7372-936-3.

VÁŠOVÁ, L. *Čtenáři a uživatelé informací: základy psychologie a pedagogiky čtenáře*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1980.

VEENENDAAL, Nathalie J., Margriet A. GROEN a Ludo VERHOEVEN. What oral text reading fluency can reveal about reading comprehension. *Journal of Research in Reading* [online]. 2015, **38**(3), 213-225 [cit. 2018-02-20]. DOI: 10.1111/1467-9817.12024. ISSN 01410423. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/1467-9817.12024>

VENN, Liberty. *Family reading habits and the impact of Bookstart: Executive Summary of Findings* [online]. Free Thought Research, 2014a, 9 s. [cit. 2017-10-16]. Dostupné z: <https://www.leicester.gov.uk/media/182077/item-5g-bookstart-evaluation.pdf>

VENN, Liberty. *Family reading habits and the impact of Bookstart: Part One: Nationwide survey of parents of under 5s* [online]. Free Thought Research, 2014b, 52 s. [cit. 2017-10-16]. Dostupné z: <http://booktrustadmin.artlogic.net/usr/resources/1122/bookstart-evaluation-survey-final.pdf>

WEAVING, Harriet a Rose COOK. *Evaluation of Booktime in England: 2012- 2013* [online]. Berkshire: National Foundation for Educational Research, 2013, 47 s. [cit. 2017-10-16]. Dostupné z: <https://www.booktrust.org.uk/globalassets/resources/research/evaluation-of-booktime-2012-13.pdf>

WILDOVÁ, Radka. Rozvoj čtenářství na počátku školní docházky. In: WILDOVÁ, Radka. *Čtením ke vzdělání*. Texty z konference Čtením ke vzdělání, pořádané občanským sdružením Centrum Čítárna, Společností pro podporu a rozvoj čtenářství (CzechRA), Katedrou primární pedagogiky a Katedrou české literatury UK PedF v Praze dne 28.11. 2003. Vydání první. Praha Svoboda Servis, 2004. S. 8-15. ISBN 80-86320-36-7.

WILDOVÁ, Radka a kol. *Čtenářská gramotnost a podpora jejího rozvoje ve škole*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2012. 212 s. ISBN 978-80-7290-579-9.

WILLIAMS, Charlotte. Research shows reading is in decline. *The Bookseller* [online]. 2012, (5543), s. 8. ISSN 00067539.

WOOD, Clare, Claire PILLINGER, Damian STANLEY, Gareth WILLIAMS, James ADIE a Luke STAGE. *Premier League Reading Stars: Evaluation Report 2015-2016* [online]. Coventry University, 2017b, 50 s. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/premier-league-reading-stars-evaluation-reports-201516/>

WOOD, Clare, Claire PILLINGER, Gareth WILLIAMS, James ADIE a Luke SAGE. *Premier League Reading Stars: Wales Evaluation Report 2015-2016* [online]. Coventry University, 2017a, 43 s. [cit. 2017-10-03]. Dostępne z: <https://literacytrust.org.uk/research-services/research-reports/premier-league-reading-stars-wales-evaluation-report-201516/>

ZASACKA, Zofia. *Czytelnictwo dzieci i młodzieży* [online]. Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych, 2014, 216 s. [cit. 2018-01-17]. ISBN 978-83-61693-66-6. Dostępne z: <http://eduentuzjasci.pl/badania/203-publikacje/raport/raport-z-badania/czytelnictwo-dzieci-i-mlodziezy/1184-czytelnictwo-dzieci-i-mlodziezy-raport-koncowy.html>

ZASACKA, Zofia. Praktyki czytelnicze na ekranie – wyniki badania czytelnictwa dzieci i młodzieży. *Edukacja* [online]. Instytut Badań Edukacyjnych, 2015, (2 (133), 68-84 [cit. 2017-11-21]. ISSN 0239-6858. Dostępne z: <http://www.edukacja.ibe.edu.pl/images/numery/2015/2-5-zasacka-praktyki-czytelnicze-na-ekranie.pdf>

ZASACKA, Zofia. Screen-based reading practices – results of the Study on children’s and adolescents’ reading habits and attitudes. *Edukacja* [online]. 2017, **2017(5)**, - [cit. 2017-11-27]. DOI: 10.24131/3724.170507. ISSN 02396858. Dostępne z: <http://www.edukacja.ibe.edu.pl/images/numery/2017/5-7-zasacka-reading-practices.pdf>

ZASACKA, Zofia a Krzysztof BULKOWSKI. Reading engagement and school achievement of lower secondary school students. *Edukacja* [online]. 2017, **141(2)**, - [cit. 2017-11-21]. DOI: 10.24131/3724.170205. ISSN 02396858. Dostępne z: <http://www.edukacja.ibe.edu.pl/images/numery/2017/2-5-zasacka-bulkowski-reading-engagement.pdf>

ZÁPOTOČNÁ, Oľga. Reading literacy in the age of digital technologies. *Human Affairs* [online]. 2016, **26(3)**, 317-328 [cit. 2017-11-27]. DOI: 10.1515/humaff-2016-0027. ISSN 1337-401x. Dostępne z: <https://www.degruyter.com/view/j/humaff.2016.26.issue-3/humaff-2016-0027/humaff-2016-0027.xml>

ZEMANOVÁ, Klára. *Metody rozvoje dětského čtenářství v ČR a možnost spolupráce jednotlivých subjektů na jeho podpoře*. Brno, 2010, 164 s. Dostupné také z: https://is.muni.cz/th/178656/ff_m/magisterska_prace.pdf . Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav české literatury a knihovnictví. Vedoucí práce Jana Nejezchlebová.

ZUCKERMAN, Galina A., Galina S. KOVALEVA a Marina I. KUZNETSOVA. Between PIRLS and PISA: The advancement of reading literacy in a 10–15-year-old cohort. *Learning and Individual Differences* [online]. 2013, **26**, 64-73 [cit. 2018-03-01]. DOI: 10.1016/j.lindif.2013.05.001. ISSN 10416080. Dostupné z: <http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S1041608013000691>